IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**
(nr 15)
z dnia 17 czerwca 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 15)

17 czerwca 2020 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1) części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka:
– dochody i wydatki;

2) części budżetowej 31 – Praca:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Pracy,
– Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
e) program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” – IV etap;

3) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) „Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania «Pomoc państwa w zakresie dożywiania» na lata 2014-2020”;

4) części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe;

5) części budżetowej 63 – Rodzina:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe;

6) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (z udziałem przedstawicieli Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi):
a) dochody i wydatki,

b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytalno-Rentowy (KRUS),
– Fundusz Prewencji i Rehabilitacji (KRUS),
– Fundusz Administracyjny (KRUS);

7) części budżetowej 73 — Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
a) dochody i wydatki,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytur Pomostowych,
– Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,
c) państwowa osoba prawna – Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

8) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 15, 18, 25, 27, 28, 33, 34, 38, 53, 55, 58, 63, 77 i 79;

9) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 852 – Pomoc społeczna:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe,
b) 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe,
c) 855 – Rodzina:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe,
d) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów,
e) państwowy fundusz celowy: Fundusz Solidarnościowy,
f) program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020,
g) środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020;

10) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (z udziałem przedstawicieli Komisji Zdrowia);

– rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2021 rok.

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Artur Warzocha** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Tomasz Maruszewski** zastępca prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Andrzej Bida** dyrektor generalny w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami, **Ireneusz Maj** dyrek-

tor Zespołu do spraw Edukacji i Wychowania w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, **Dariusz Rogowski** p.o. dyrektora Departamentu Pracy i Spraw Społecznych w Najwyższej Izbie Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dariusz Lipski, Ewa Gast, Małgorzata Cholewa, Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dzień dobry. Mam pytanie, czy wszyscy państwo posłowie, którzy są tutaj na sali, zalogowali się do sytemu do głosowań? Czy wszyscy są już zalogowani? Bardzo proszę panów z obsługi informatycznej o powiedzenie, jakie są możliwości, bo chcę to uściślić przed rozpoczęciem posiedzenia.

Informatyk Andrzej Aranowski:

Dzień dobry państwu. Zgodnie z regulaminem, który państwo przyjęli, w Sejmie istnieje możliwość podwójnego głosowania, natomiast na posiedzeniu Komisji tyko i wyłącznie przy pomocy iPadów. Można też głosować z innego urządzenia niż iPad, może to być telefon komórkowy, laptop, poprzez link, który został podany. Zalogowanie się do poczty i podanie kodów powoduje, że można głosować z każdego urządzenia.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Pani przewodnicząca, to nie jest prawdziwa informacja. W ubiegłym tygodniu uczestniczyłem w posiedzeniu Komisji, podczas którego zliczane były głosy oddawane za pośrednictwem środków łączności elektronicznej, a także przez osoby obecne duchem i ciałem w sali posiedzeń.

Informatyk Andrzej Aranowski:

To jest oczywiście decyzja pani przewodniczącej i państwa, czy będziecie doliczali ręcznie jeden głos. Tak rzeczywiście było…

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Świetnie, zatem proszę nie mówić, że to jest niemożliwe. Przed chwilą stwierdził pan, że to jest niemożliwe. Proszę wstrzymać się od przesądzania tych kwestii.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dobrze, wszyscy członkowie dostosowali się, jest problem z jednym posłem. Będziemy doliczali głos ręcznie, aczkolwiek widzę, że pan posiada narzędzie elektroniczne w postaci telefonu.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Dziękuję uprzejmie, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, zatem otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r., druk nr 396, wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli, druk nr 414, w zakresie działania Komisji. Punkt drugi dzisiejszego porządku obrad to rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planów pracy Najwyższej Izby Kontroli na rok 2021.

Witam wszystkich przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów, instytucji państwowych. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysłać pod adres mailowy podany państwu w sms. Również bardzo prosimy o logowanie się do aplikacji Polcom wyłącznie te osoby, które chcą zabrać głos w dyskusji. Transmisja obrad widoczna jest również w aplikacji do głosowań.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Mam pierwszy głos, wniosek formalny. Bardzo proszę, pan poseł Grzegorz Braun.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Szczęść Bożę, kłaniam się. Wniosek formalny o uzupełnienie porządku naszego posiedzenia o sprawę, której rocznicę będziemy mieli w dniu jutrzejszym. 18 czerwca 2019 r. zmarł w szpitalu przy ulicy Niekłańskiej malutki chłopczyk imieniem Szymon. Zmarł po odłączeniu od aparatury, mimo iż jego rodzice wyrażali wolę opieki nad swoim dzieckiem i chcieli przeniesienia go do innego ośrodka, w którym taka opieka mogłaby być należycie kontynuowana. W tajemnicy przed rodzicami dziecko zostało odprawione na tamten świat. Wiele wskazuje na to, że posunięto się do matactwa, oszustwa, które polegało na nieinformowaniu rodziców, jakie decyzje podejmują i jakie działania realizują członkowie personelu szpitala przy ulicy Niekłańskiej. Świadectwem, że doszło do czegoś nadzwyczajnego, było złożenie przez rodziców doniesienia do prokuratury w tej sprawie.

Dlaczego Komisja Polityki Społecznej i Rodziny miałaby się tym zajmować? Dlatego, że to jest kwestia ustrojowa, pierwszorzędna dla życia nas wszystkich, małych i dużych. Jeżeli życie najmniejszych, najbardziej bezbronnych nie jest bezpieczne w Rzeczypospolitej Polskiej, to nikt i nic nie będzie bezpieczne. Ponieważ to jest pierwsze posiedzenie naszej Komisji po długiej przerwie, która nastąpiła pod pretekstem mniemanej pandemii, i ponieważ nasze posiedzenie zbiega się z rocznicą tragicznego, wołającego nie tylko o pomstę do nieba, ale także dopominającego się o sprawiedliwość ziemską i ludzką wydarzenia, a nasza Komisja zajmuje się, w każdym razie powinna zajmować się projektami dotyczącymi bezpieczeństwa życia ludzkiego w Rzeczypospolitej Polskiej, wnoszę o uzupełnienie porządku obrad o punkt, w którym ta kwestia mogłaby być szerzej przypomniana, rozważona, i w której moglibyśmy zmierzać do przyjęcia uchwały, której treść byłaby wezwaniem do zapewnienia życiu ludzkiemu prawnej gwarancji bezpieczeństwa w Rzeczypospolitej Polskiej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie pośle. To jest ważki problem i na pewno należy przyjrzeć się i sprawdzić, jak wygląda ta sprawa. Ja słyszę pierwszy raz o tej sprawie. Ponieważ mamy określone przepisy regulaminu i Komisję zwołała pani marszałek, nie możemy modyfikować porządku obrad. Wrócimy do tej sprawy, natomiast teraz chcę, żebyśmy przeszli do rozpatrzenia dzisiejszego porządku.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Przepraszam, pani przewodnicząca, ale złożyłem wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Wniosek formalny, który jest bezprzedmiotowy, dlatego że dzisiejsze posiedzenie zwołała pani marszałek i odnośnie do dzisiejszego porządku obrad …

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Komisja ma prawo uzupełnić porządek swoich obrad w dowolny sposób, niezależnie od tego, na czyj wniosek są zwoływane.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, ale ja prowadzę Komisję i…

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Rozumiem, ale ja składam wniosek formalny i proszę poddać go pod głosowanie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie będziemy poddawać tego wniosku pod głosowanie, ponieważ, jak panu powiedziałam…

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Proszę naszą obsługę prawną, pani przewodnicząca, żeby wypowiedziała się w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo prosimy o przejście do dzisiejszego porządku obrad. Proszę, abyśmy sprawdzili kworum. Proszę o głosowanie, obojętnie: za, przeciw lub wstrzymanie się, żebyśmy mogli zobaczyć, czy mamy dzisiaj kworum.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Złożyłem wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, ale wytłumaczyłam panu, dlaczego nie będziemy głosowali tego wniosku.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

To nie jest podstawa prawna, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dobrze, ale decyduje tylko przewodniczący.

Stwierdzam kworum – 31 osób oddało głos. Pan poseł Grzegorz Braun głosuje ręcznie, więc mamy 32 osoby. Przechodzimy do rozpatrzenia i zaopiniowania dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. W pierwszej części mieliśmy opiniować budżet Rzecznika Praw Dziecka, ale ponieważ sytuacja jest nadzwyczajna, rzecznik jest na bardzo ważnej interwencji, czekamy na przybycie księgowej, która zreferuje budżet Rzecznika Praw Dziecka. Ten punkt będziemy rozpatrywali, gdy przyjdzie pani przewodnicząca.

Przechodzimy do omówienia części drugiej – Praca: Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" – IV etap. Referuje sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed. Bardzo serdecznie witamy pana ministra. Prosimy o zreferowanie części budżetowej 31 – Praca. Powiem jeszcze, że koreferentem w tej części budżetowej będzie pan poseł Janusz Śniadek.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, państwo otrzymali bardzo szeroką informację dotyczącą wykonania budżetu za 2019 r. Pozwolę sobie skrótowo podać najważniejsze dane wynikające z tego sprawozdania. Jeśli chodzi o pierwszą część – Praca, największą pozycją zawsze są Ochotnicze Hufce Pracy. W ustawie budżetowej mieliśmy zapisane dochody na poziomie 45 000 tys. zł, zrealizowaliśmy w wysokości 35 000 tys. zł. Dochody w części budżetowej pochodzą w szczególności z refundacji wynagrodzeń pracowników młodocianych oraz sprzedaży usług świadczonych przez jednostki OHP. Jeśli chodzi o wydatki, wynosiły one w tej części ponad 397 000 tys. zł, zrealizowaliśmy na poziomie 390 000 tys. zł. Dominującą pozycję stanowiły środki na funkcjonowanie OHP w wysokości prawie 250 000 tys. zł. Pozostałe wydatki w tej części to współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich w kwocie 35 000 tys. zł. O realizacji programu wieloletniego będę jeszcze mówił w osobnym punkcie. Jeśli chodzi o wydatki budżetu środków europejskich, zaplanowano wydatki w kwocie 1 400 000 tys. zł, zrealizowano 1 340 000 tys. zł, głównie na refundację przez powiatowe urzędy pracy z tytułu realizacji projektów w ramach programu operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014-2020 i regionalnych programów operacyjnych. To wszystko, jeśli chodzi o część dotyczącą Pracy.

Jeśli chodzi o plan finansowy Funduszu Pracy, stan tego funduszu na początku 2019 r., określony w ustawie budżetowej na 15 300 000 tys. zł, został przekroczony do kwoty 15 800 000 tys. zł, tj. 3% planu. Plan przychodów wyniósł 13 100 000 tys. zł, został zrealizowany w ponad 14 700 000 tys. zł, co stanowi 112% kwoty określonej w planie. Głównym źródłem były wpływy z obowiązkowej składki, które wyniosły 13 000 000 tys. zł. Wydatki Funduszu Pracy, zaplanowane w wysokości 7 700 000 tys. zł, zostały zrealizowane w kwocie prawie 6 400 000 tys. zł, tj. 83% planu. Dominującą część zrealizowanych środków stanowiły obligatoryjne wydatki w kwocie 3 200 000 tys. zł, tj. 50% środków. Pozostała część została zrealizowana przez aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w kwocie 2 800 000 tys. zł. Stan Funduszu Pracy przyjęty na koniec 2019 r. wyniósł 20 700 000 tys. zł, został zrealizowany w wysokości 24 100 000 tys. zł, tj. 116% planu. Ostatnia informacja w tej części – stopa bezrobocia na koniec 2019 r. wyniosła 5,2% i była niższa o 0,6% niż na koniec 2018 r. Liczba zarejestrowanych bez-

robotnych na koniec 2019 r. wyniosła 866 tys. osób i była niższa o 102 tys. w stosunku do 2018 r.

Stan finansowy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na początek 2019 r. został zaplanowany na poziomie 3 700 000 tys. zł. Przychody na poziomie 480 000 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie ponad 521 000 tys. zł. Wydatki funduszu ujęte w ustawie budżetowej na 2019 r. na poziomie 2 800 000 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 2 300 000 tys. zł. Dominującą częścią były środki przeznaczone na wypłaty staży podyplomowych dla lekarzy, dentystów, pielęgniarek i położnych w kwocie 1 900 000 tys. zł. Stan funduszu na koniec 2019 r. wyniósł 1 900 000 tys. zł, co stanowi 136% zaplanowanej ustawy budżetowej.

Powiem jeszcze krótko o wieloletnim planie „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy". W 2019 r. zakończyliśmy realizację IV etapu programu wieloletniego. Głównym wykonawcą programu jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Łączne nakłady na realizację IV etapu były w wysokości ponad 93 000 tys. zł. W 2019 r. nakłady na realizację 80 zadań z zakresu służb państwowych wyniosły 20 000 tys. zł, a część projektów z zakresu badań naukowych było na poziomie 10 500 000 tys. zł. IV etap był realizowany przez 11 jednostek naukowych, uczelni i instytutów badawczych we współpracy z przedsiębiorstwami i organami administracji rządowej oraz nadzoru i kontroli nad warunkami pracy.

To w skrócie wszystkie informacje dotyczące pierwszej części. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Bardzo proszę pana posła Janusza Śniadka o koreferat. Witamy panie pośle.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dzień dobry panie ministrze. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeśli chodzi o wykonanie części budżetowej 31 – Praca, chcę stwierdzić, co następuje. Powtórzę liczby za panem ministrem. W ustawie budżetowej na 2019 r. dochody w tej części zostały zaplanowane w wysokości blisko 45 000 tys. zł, jak powiedział pan minister, wykonanie wyniosło niespełna 35 000 tys. zł, co stanowiło 77,5% ustawy budżetowej. Myślę, że jeśli chodzi o wykonanie, warto nadmienić, że 27% przewidzianych środków było przeznaczonych na administrację publiczną i obronę narodową. Niewielkie ułamki tej kwoty na poziomie 1% dotyczyły kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, natomiast pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej odnosiły się do kwoty prawie 280 000 tys. zł. Zatem widać dominującą rolę.

Jeśli chodzi o zatrudnienie i wynagrodzenia w ustawie budżetowej na 2019 r. w części Praca, kwoty wynagrodzeń w ramach budżetu państwa i budżetu środków europejskich zostały określone w łącznej wysokości na 195 494 tys. zł, tj. 181 316 tys. zł zostało zaplanowanych na wynagrodzenia osobowe, a 14 178 tys. zł na dodatkowe wynagrodzenia roczne, ustalone na poziomie 8,5% wynagrodzenia osobowego z poprzedniego roku, zatem mamy dość znaczący wzrost.

Teraz chcę przejść do kwestii Funduszu Pracy. Plan dochodów Funduszu Pracy został zrealizowany w kwocie 15 782 000 tys. zł, tj. 12,4% powyżej planu po zmianach oraz o 6,1% więcej niż w 2018 r. Plan wydatków został zrealizowany w 82,7% planu po zmianach. Sytuacja na rynku pracy w roku 2019 wyglądała wyjątkowo korzystnie. Pozwolę sobie przytoczyć kilka liczb. W 2019 r. nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 102,5 tys. osób, do wysokości 866,5 tys. osób, w stosunku do roku 2018. Bezrobocie mieliśmy na poziomie z początków transformacji. Stopa bezrobocia wynosiła 5,2% i była o 6,6 pkt proc. niższa niż rok wcześniej. Wypłacono 146 tys. zasiłków dla bezrobotnych, tj. o prawie 6 tys. mniej niż planowano i 5 tys. mniej niż w poprzednim roku. Nastąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej o 2,7% i wzrost wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce o 6,5%. To są wszystko pozytywne, korzystne dane. Niestety, prawdopodobnie w tym roku, ze względu na epidemię, nie będą już tak dobre. Wszyscy tego żałujemy.

Przechodząc do omówienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych chcę stwierdzić, że przychody funduszu w 2019 r. wyniosły 521 109 tys. zł i były wyż-

sze od planowanych o 9,5%. Wydatkowano 2 329 522 tys. zł, co stanowiło 84,4%. Jeśli państwo pozwolą, zatrzymam się na chwilę przy informacji o realizacji wieloletniego planu „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy", o którym mówił pan minister i którego głównym wykonawcą był Centralny Instytut Ochrony Pracy. Ze względu na fakt, że CIOP-PIB obchodził w tym roku 70-lecie powstania, w kwietniu, a sytuacja pandemii uniemożliwiła uczczenie tej rocznicy, pozwolę sobie powiedzieć, że celem głównym IV etapu programu było opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów technologii metod i metod systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znacznego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażonych na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczeniach związanych z wypadkami przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych. Łącznie nakłady na realizację IV etapu programu zostały zaplanowane w kwocie 93 500 tys. zł tj. 62 000 tys. zł na zadania w zakresie służb państwowych, natomiast 31 500 tys. zł na badania naukowe. Podkreślam naukowy charakter i aktywności Centralnego Instytutu Ochrony Pracy. O jego roli i znaczeniu mogliśmy się przekonać w okresie pandemii, kiedy był jedną z instytucji bardzo mocno współpracującą, opiniującą i wydającą certyfikaty na sprzęt medyczny sprowadzany do Polski dla Inspekcji Sanitarnej.

Podsumowując moje wystąpienie, wnoszę o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 31 – Praca. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli w zakresie części budżetowej 31. Bardzo proszę.

P.o. dyrektora Departamentu Pracy i Spraw Społecznych w Najwyższej Izbie Kontroli Dariusz Rogowski:

Dziękuję za udzielenie głosu. Na początku wyjaśnię, że Najwyższa Izba Kontroli, oceniając wykonanie budżetu przez jego dysponentów, stosowała ocenę pozytywną i negatywną. Natomiast w przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej ani negatywnej, wówczas NIK stosowała ocenę w formie opisowej. Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji wydatków nie musiały skutkować bezwzględnym obniżeniem oceny, jeżeli wartość nie przekroczyła przyjętego progu istotności. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu w 2019 r., kontrola dochodów budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym RB-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku poprzedniego.

Przechodząc do części budżetowej 31 – Praca, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w tej części. NIK nie stwierdziła istotnych przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi. Jednocześnie zwracamy uwagę, że cel certyfikacji na rok 2019 w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój został ustalony przez instytucję zarządzającą dla ministerstwa na kwotę 255 726 tys. zł. Ministerstwo zrealizowało cel w wysokości 228 706 tys. zł, tj. na poziomie 89,4%. Cel kontraktacji i środków Unii Europejskiej zaplanowany przez instytucję zarządzającą dla ministerstwa wynosił 378 282 tys. zł, a jego wykonanie 231 857 tys. zł, co oznaczało realizację celu na poziomie 61,3%. Realizacja celów na 2018 r. wynosiła odpowiednio 68,2% i 73,8%. Zdaniem NIK może to skutkować niewykorzystaniem środków dostępnych w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój do końca 2023 r.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Pracy informuję, że NIK oceniła pozytywnie jego wykonanie w 2019 r. Prawidłowo realizowano przychody i gospodarowano wolnymi środkami Funduszu Pracy, jak również realizowano zadania funduszu określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2019 r. decyzją ministra rodziny, pracy i polityki społecznej ze środków Funduszu Pracy udzielono nieoprocentowanej pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu w wysokości 4 000 000 tys. zł. W 2020 r. Funduszowi Solidarnościowemu udzielono kolejnej pożyczki w wysokości

również 4 000 000 tys. zł. Pożyczki zostały udzielone na sfinansowanie kosztów obsługi wypłaty oraz kosztów obsługi wniosków o świadczenie uzupełniające, o których mowa w art. 11 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli dalsze finansowanie zadań Funduszu Solidarnościowego ze środków Funduszu Pracy może stanowić zagrożenie dla realizacji podstawowych zadań Funduszu Pracy.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ocenę tę uzasadnia między innymi prawidłowe wykonanie zadań określonych w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z pań i panów posłów chce zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Tomaszewski.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, chcę zadać pytania w kontekście między innymi ostatniej wypowiedzi przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. W sprawozdaniu jest mowa o pożyczce z Funduszu Pracy w wysokości 4 000 000 tys. zł, niskooprocentowanej pożyczce. Tak zostało stwierdzone w materiale ministerstwa. Co oznacza niskooprocentowana pożyczka? Na jakich warunkach pożyczka została udzielona, na jaki okres i kto będzie ją spłacał, skoro Fundusz Solidarnościowy wykazuje za ubiegły rok stratę? Nie pokazano perspektywy dotyczącej pozyskania środków na Fundusz Solidarnościowy, aby z kolejną pożyczką, o której mówił przedstawiciel NIK, 4 000 000 tys. zł, czyli w sumie 8 000 000 tys. zł, była realna szansa spłaty do Funduszu Pracy. Wiadomo, że w sytuacji, którą mamy i z którą będziemy mierzyli się na rynku pracy, środki finansowe z Fundusz Pracy są bardzo potrzebne. Stąd moje pytanie.

Drugie pytanie dotyczy kwestii wykorzystania europejskich środków budżetowych na funkcjonowanie w obszarze Ochotniczych Hufców Pracy. Pan minister wspomniał, że to wykorzystanie jest w granicach 60-70% Chcę prosić o… Pan minister jest zajęty, nie chcę powtarzać. Chciałbym zapytać o przyczyny niskiego wykorzystania tych środków przez OHP. Tam jest również informacja o blokadzie środków europejskich przez ministerstwo w kontekście niższego wykonania przez OHP. Chcę zapytać o wynagrodzenia pracowników OHP. Tradycyjnie były i są jednymi z najniższych wynagrodzeń w sferze budżetowej. Czy tutaj jest szansa na poprawę wynagrodzenia w kontekście realizacji programów europejskich? Jak to wygląda na dzień dzisiejszy? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos zanim oddam głos panu ministrowi? Nie słyszę. Bardzo proszę o odpowiedź, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Jeśli chodzi o Ochotnicze Hufce Pracy, wiąże się to z wcześniejszym pytaniem dotyczącym wykonania środków europejskich, gdyż jednym z beneficjentów byli podopieczni OHP. W zeszłym roku mieliśmy paradoksalną sytuację – były projekty, z których wycofywali się beneficjenci. Nie było chętnych na programy – stąd niższe wykonanie – o których jest napisane w raporcie NIK. Jeśli chodzi o poprawę sytuacji pracowników OHP, dokonaliśmy podwyżki płacy w wysokości 6%, plus przekazaliśmy 17 000 tys. zł na OHP.

Stan funduszu był o 4 000 000 tys. zł wyższy niż planowaliśmy na koniec 2019 r., czyli sytuacja Funduszu Pracy była bardzo dobra. Stąd podjęte decyzje dotyczące udzielenia nieoprocentowanej pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu, a 10-letni okres spłaty pożyczki ma nastąpić od 2023 r., oczywiście w ratach, nie ma jednorazowego ubytku. Zapewne rodzi się pytanie, jak będzie w tym roku? Na dzień dzisiejszy stan Funduszu Pracy jest na poziomie 12 000 000 tys. zł, zatem nie ma zagrożenia funkcjonowania funduszu. Działania, które podejmujemy w ramach walki z epidemią, również są finansowane ze specjalnego Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 lub z Funduszu Pracy, który wykorzystujemy na ochronę miejsc pracy. Działania, które mamy w ramach Funduszu Pracy lub Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, nie są dzisiaj zagrożone. Oczywiście mamy

w ustawie covidowej możliwość zaciągania dofinansowania z budżetu państwa, gdyby sytuacja była trudna. Na dzień dzisiejszy nie ma takiej sytuacji.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Chcę tylko dodać, że dobra sytuacja na rynku pracy, którą mieliśmy przed pandemią, zapewne będzie zachwiana, ale nie aż tak, jak była pięć lat temu, ponieważ w styczniu i lutym było poniżej miliona bezrobotnych. Natomiast jeszcze pięć lat temu było prawie 2 mln osób bezrobotnych, więc mamy nadzieję, że wszystkie działania związane z tarczami zabezpieczą nasz rynek pracy.

Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetu? Nie słyszę, zatem uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 31 – Praca.

Przechodzimy do trzeciego punktu. Część budżetowa 44 – Zabezpieczenie społeczne: „Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania «Pomoc państwa w zakresie dożywiania» na lata 2014-2020”. Referuje sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, powiem o wydatkach budżetu państwa. Zaplanowane wydatki w wysokości 892 000 tys. zł zostały zwiększone do poziomu 901 000 tys. zł. Wydatki to przede wszystkim finansowanie zadań w zakresie pomocy żywnościowej, pomocy społecznej, zatrudniania i rehabilitacji społecznej oraz zawodowej osób niepełnosprawnych, działań na rzecz osób starszych – na te cele przeznaczono 840 000 tys. zł. Następna pozycja w wydatkach dotyczy dotacji celowej do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 741 000 tys. zł. Łącznie na pozostałe działania wydano prawie 100 000 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki budżetów środków europejskich dotyczących realizacji w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa i programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, zostały one zrealizowane w wysokości 236 000 tys. zł. Środki w ramach programu żywnościowego przeznaczono na zakup i dostawę artykułów spożywczych dla osób najuboższych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Na realizację tego programu uwzględniono kwotę 271 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotyczących ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, wyniosły one 23 000 tys. zł, co stanowiło 96%. Jak już przedstawiałem, środki na dotacje celowe były na poziomie 800 000 tys. zł, w tym dotacja do PFRON, rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych, czyli ASOS – 37 000 tys. zł, program z zakresu pomocy społecznej – 12 000 tys. zł, dofinansowano 134 podmioty, program wspierania jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – dofinansowano 90 jednostek w kwocie 3 000 tys. zł. Realizowaliśmy również wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023. Zapewnialiśmy pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego, zasiłku celowego na zakup posiłku, żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Celem programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organu prowadzącego szkoły podstawowe w tym szkołom artystycznym realizującym kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków. Z tych środków również finansowano dowożenie posiłków osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu. Na realizację tego programu zaplanowano kwotę 550 000 tys. zł. Zrealizowaliśmy to działanie na poziomie 500 000 tys. zł. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Koreferat w tej części budżetowej ma pani poseł Elżbieta Duda. Bardzo prosimy. Łączymy się zdalnie z panią poseł.

Poseł Elżbieta Duda (PiS):

Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowne prezydium i członkowie Komisji. Przypadł mi zaszczyt sprawozdawania części 44 – Zabezpieczenie społeczne. W przedstawionym sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2019 dochody zostały zrealizowane w wysokości 1 825 tys. zł na poziomie 536,8% założeń planu. Poziom wykonanych dochodów w 2019 r. stanowi 135,2% w stosunku do 2018 r. Kwoty dochodu wynikające z ustawy budżetowej, jak i ich realizacja, nie budzą zastrzeżeń. Wydatki w części 44, zaplanowane w wysokości 891 662 tys. zł, uległy zwiększeniu o kwotę ponad 9 000 tys. zł w wyniku dokonanych zmian w planie finansowym. Wydatki na rok 2019 stanowią ponad 100% kwot w ustawie budżetowej. Na uwagę zasługują programy, które cieszą się ogromnym powodzeniem. Przedstawię pokrótce na podstawie rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych. Łącznym wsparciem objęto 157 tys. osób, w tym niemal 9 tys. osób z niepełnosprawnościami. Dofinansowanie zadań odbyło się w ramach czterech priorytetów. Jak wiemy, edukacja osób starszych, aktywność społeczna promująca integrację międzypokoleniową lub partycypacja społeczna, usługi społeczne dla osób starszych itd. Program sprawdza się, daje seniorom możliwość spędzenia wolnego czasu w sposób aktywny, a także aktywizuje i angażuje seniorów na rzecz lokalnego środowiska. W wyniku realizacji pozostałych programów, cele zostały osiągnięte, co wpływa na ogromne zainteresowanie wszystkimi programami. Jeśli chodzi o wydatki, należy zaznaczyć, że zostały pokryte koszty utrzymania ośmiu etatów zatrudnienia na kwotę 536 tys. zł w związku z realizacją ustawowych zadań Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Plan po zmianach stanowił kwotę 900 954 tys. zł, a wykonanie wydatków wyniosło 894 759 tys. zł, co stanowi 100,3% ustawy budżetowej, czyli 99% planu po zmianach i jest jak najbardziej uzasadniony. We wszystkich działach sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za rok 2019 w części 44 – Zabezpieczenie społeczne nie budzi zastrzeżeń. W związku z powyższym, proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie budżetu państwa za rok 2019 w części 44 – Zabezpieczenie społeczne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Mieliśmy małe problemy techniczne. Bardzo proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli w tym zakresie.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 44 – Zabezpieczenie społeczne. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. Pozytywnie zaopiniowano prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań przez dysponenta części 44. Najwyższa Izba Kontroli nie wniosła uwag do realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020, który od stycznia 2019 r. został zastąpiony nowym programem „Posiłek w szkole i domu". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce zabrać głos w tym punkcie? Nie słyszę zgłoszeń. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetowej? Nie słyszę. Uznaję, że Komisja zaopiniowała pozytywnie część budżetową 44 – Zabezpieczenie społeczne.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Bardzo proszę dyrektora generalnego urzędu, pana Andrzeja Bidę, o zreferowanie.

Dyrektor generalny w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, dochody w ustawie budżetowej na rok 2019 zostały zaplanowane w kwocie 1 tys. zł, zrealizowane w 25 tys. zł. Największe pozycje dochodów stanowiły: zwrot pomocy pieniężnej wypłacanej kombatantom, świadczeń i pomocy pieniężnej wypłacanych działaczom opozycji antykomunistycznej

oraz osobom represjonowanym, wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, sprzedaż samochodu służbowego oraz wpływ z tytułu odszkodowania z firmy ubezpieczeniowej za uszkodzony samochód.

Wydatki urzędu w ustawie budżetowej zostały zapisane w wysokości 53 648 tys. zł. W ciągu roku minister finansów dziesięcioma decyzjami zwiększył plan wydatków urzędu o kwotę 65 173 tys. zł. W wyniku powyższych decyzji budżet po zmianach wynosił 117 761 tys. zł. Wykonanie wyniosło 117 336 tys. zł, co stanowiło 99,6% w stosunku do planu po zmianach. Urząd wydatki budżetowe realizował w czterech działach klasyfikacji budżetowej. Omówię tylko te ze znaczącymi kwotami, nie będę mówił o działach, w których wydatki wynoszą kilka lub kilkanaście tysięcy złotych. W dziale 750 – Administracja publiczna środki na wydatki w ustawie budżetowej na rok 2019 zostały zapisane w wysokości 17 096 tys. zł. Minister finansów trzema decyzjami zwiększył wydatki o kwotę 406 tys. zł z przeznaczeniem głównie na sfinansowanie wynagrodzeń i pochodnych na nowe zadania realizowane przez urząd oraz sfinansowanie skutków podwyższenia uposażeń żołnierzy zawodowych pełniących służbę w urzędzie. W wyniku tych zwiększeń budżet po zmianach wyniósł 17 502 tys. zł, wykonanie wyniosło 17 390 tys. zł, co stanowiło 99,4% w stosunku do planu po zmianach. W strukturze wydatków działu 750 głównymi wydatkami były wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy wraz z pochodnymi, które wyniosły 14 008 tys. zł i stanowiły 80,5% wydatków ogółem.

Drugim kluczowym działem był dział 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Wydatki realizowane były w dwóch rozdziałach klasyfikacji budżetowej. Rozdział 85 323 – państwowy fundusz kombatantów, środki w ustawie budżetowej zostały zapisane w wysokości 36 539 tys. zł. Minister finansów trzema decyzjami zwiększył wydatki o kwotę 1 544 tys. zł głównie na realizację zadań ustawowych w zakresie upamiętniania, sfinansowania kosztów wytworzenia i wysyłki zaświadczeń o uprawnieniach żołnierzom zastępczej służby wojskowej. W wyniku tych zwiększeń budżet po zmianach wyniósł 38 083 tys. zł, a wykonanie – 37 855 tys. zł. W ramach Państwowego Funduszu Kombatantów realizowane były wydatki związane z udzielaniem pomocy pieniężnej dla kombatantów i innych uprawnionych osób. Na pomoc społeczną zapisano kwotę 30 150 tys. zł, z czego 1 000 tys. zł przeznaczono w formie dotacji celowej dla Związku Inwalidów Wojennych. W dyspozycji urzędu została kwota 29 150 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 29 149 tys. zł, wykonanie było praktycznie w 100%. Środki budżetowe pozostawione w dyspozycji szefa urzędu w całości rozdysponowano pomiędzy osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji materialnej, losowej lub zdrowotnej. Odbiorcami pomocy byli kombatanci, wdowy, wdowcy oraz pozostałe uprawnione osoby. W ramach dotacji celowych sfinansowano zadania opiekuńcze w kwocie prawie 100 tys. zł. W Państwowym Funduszu Kombatantów również finansowano zadania z zakresu upamiętniania i popularyzowania tradycji walk o niepodległość i suwerenność kraju. Wydatki określono na kwotę 5 989 tys. zł. W wyniku wykonanych zmian przez ministra finansów oraz szefa urzędu, plan finansowy po zmianach wyniósł 7 534 tys. zł, a wykonanie 7 290 tys. zł i stanowiło to 96,8% w stosunku do planu po zmianach. W ramach tego zadania finansowane były obchody ważnych rocznic upamiętniających walkę o odrodzenie Polski oraz represje wojenne w kraju i za granicą, w których udział wzięli kombatanci i ofiary represji.

W ramach rozdziału 85 395 – pozostała działalność urzędu, urząd realizował zadania wynikające z zapisów ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz ustawy o osobach represjonowanych z powodów politycznych, o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych. Środki na realizację powyższych ustaw pochodziły z rezerwy celowej zapisanej w ustawie budżetowej w części 83 w pozycji 63. Minister finansów na wniosek szefa urzędu podjął pięć decyzji o uruchomieniu środków z rezerwy celowej, zwiększając wydatki w rozdziale 85 395 o kwotę 62 163 tys. zł. Wykonanie było prawie w 100%. Środki te były przeznaczone głównie na wypłatę świadczeń i pomocy pieniężnej dla działaczy opozycji i osób represjonowanych z powodów politycznych oraz na wypłatę świadczeń rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych. W 2019 r. zrealizowano wypłatę pomocy pieniężnej dla działaczy opozycji komunistycz-

nej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych na kwotę 4 701 tys. zł oraz świadczenia pieniężnego na kwotę 56 669 tys. zł, zaś na wypłatę świadczeń dla rodzin ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych wydatkowano 250 tys. zł dla pięciu beneficjentów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Koreferat w tym zakresie przedstawi pan poseł Warwas. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych utworzono na mocy ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych oraz okresu powojennego. Urząd realizuje szereg zadań w zakresie zapewnienia kombatantom i działaczom antykomunistycznej opozycji, a także ofiarom represji reżimu totalitarnego należytego szacunku, honoru, pomocy oraz szczególnej opieki.

Przedstawię kwestie finansowe związane z działalnością urzędu, zawarte w części 54 projektu budżetu państwa. Dochody budżetu państwa w tej części zostały zaplanowane na kwotę 1 tys. zł, zrealizowano w wysokości 25 tys. zł. Wydatki zaplanowane w ustawie budżetowej wyniosły 53 648 tys. zł, lecz po podjętych decyzjach przez ministra finansów wzrosły do 117 761 tys. zł, co spowodowało, że wykonanie budżetu wyniosło 99,6% w stosunku do wprowadzonych zmian. Wydatki zostały skalkulowane w czterech działach. W dziale 750 – Administracja publiczna zostały zapisane w wysokości 17 960 tys. zł, lecz w wyniku decyzji ministra finansów zostały zwiększone do kwoty 17 502 tys. zł, co daje 99,4% wykonania budżetu w stosunku do wprowadzonych zmian.

W dziale 752 – Obrona narodowa wydatkowano 4 tys. zł i stanowiło to 100% w stosunku do założonego planu. W dziale 851 – Ochrona zdrowia, wydatki zostały zaplanowane w wysokości 9 tys. zł, wykonanie wyniosło 7 tys. zł, co stanowi 74% wykonania w stosunku do wprowadzonych zmian. W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, w rozdziale 85 323 – Państwowy Fundusz Kombatantów, urząd zaplanował wydatki w kwocie 36 539 tys. zł, lecz w 2019 r. minister finansów podjął decyzję o zwiększeniu wydatków do kwoty 38 083 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z ustawy o kombatantach. Wykonanie budżetu wynosiło 37 855 tys. zł, co daje 99,4% w stosunku do planu po zmianach. Z kolei w rozdziale 85 395 – pozostała działalność, urząd w 2019 r. zrealizował zadania wynikające z zapisów ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych i ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956-1989. Minister finansów podjął decyzję, aby realizacja powyższych ustaw nastąpiła ze środków budżetowych pochodzących z przeznaczonej rezerwy celowej, zwiększając tym samym wydatki w rozdziale o kwotę 62 163 tys. zł, przy czym wykonanie wyniosło 62 081 tys. zł i tym samym stanowiło 99,9% w stosunku do planu po zmianach.

Uważam, że budżet Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jest przejrzysty. Zwiększenie wydatków w zakresie administracji publicznej Państwowego Funduszu Kombatanckiego, jak również uruchomienie środków z rezerwy celowej, wydaje się w pełni uzasadnione, dlatego proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie tego budżetu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli w tym zakresie.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Szef urzędu prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu. Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2019 r. Jako nierzetelne działanie, NIK oceniła

niepodejmowanie przez szefa urzędu starań w celu ujmowania przez ministra finansów środków na świadczenia i pomoc finansową, wypłacanych na podstawie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, bezpośrednio w części 54, zamiast w rezerwie celowej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan poseł Tomaszewski.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chcę zapytać przedstawiciela Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych o środki na pomoc pieniężną dla kombatantów w sytuacjach nadzwyczajnych. Z przedstawionej informacji wynika, że wykonano to zadanie na poziomie 29 150 tys. zł. Chcę zapytać, ile wpłynęło próśb o przyznanie takiego świadczenia? Kombatanci to osoby zazwyczaj w podeszłym wieku, często mające niskie świadczenia emerytalno-rentowe. Spotkałem się z sytuacją, że osoba w wieku 84 lat złamała nogę w okresie koronawirusa. Prowadzi ona samotnie swoje gospodarstwo domowe, ma 2 tys. zł świadczenia emerytalnego, a odbywa rehabilitację w prywatnym domu pomocy społecznej, w którym miesięczny koszt pobytu wynosi 4 tys. zł. Do tego dochodzą koszty związane z lekami, pampersami itd. Zwróciła się o pomoc do urzędu. Rozpatrywanie trwało dość długo, ale ostatecznie przyznano kwotę 800 zł wraz z informacją mówiącą, że pomoc zostanie zrealizowana w ciągu 60 dni od wydania decyzji. Dopiero po telefonach, prośbach, rozmowach zostało to zrealizowane wcześniej. Z tego wynika, że pomoc finansowa jest daleko niewystarczająca ze strony państwa, mimo że państwo zapewniają, iż emeryci i renciści otrzymali trzynaste świadczenie, a każda pomoc jest ważna. Niemniej jednak, w sytuacjach nadzwyczajnych, związanych z pogorszeniem stanu zdrowia, brakiem możliwości wsparcia ze strony rodziny (w opisanym przypadku mąż córki jest chory na raka) trzeba uruchomić zrzutkę solidarnościową, żeby pomóc tej pani, bo państwo i jego struktury, ale również ośrodki pomocy społecznej, ze względu na wysokość emerytury, przy prowadzeniu jednoosobowego gospodarstwa, nie mają instrumentów wsparcia. Nie mogą prawnie udzielić wsparcia, więc jedynym źródłem, do którego może zwrócić się taka osoba, ze względu na materialną i nadzwyczajną sytuację spowodowaną stanem zdrowia, jest Państwowy Fundusz Kombatantów. Dlatego chcę zapytać, ile wpłynęło wniosków i czy uważają państwo, że kwoty pomocy w takiej sytuacji są wystarczające? Pani kombatant chciałaby, żeby Państwowy Fundusz Kombatantów był solidarny z nią w trudnej sytuacji, podobnie jak ona była solidarna w walce o swoje państwo. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę, pan poseł Cymański.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS) – spoza składu Komisji:

Chcę skorzystać z okazji i poprzeć wypowiedź, bo to jest bardzo ważny moment w dyskusji. Dzisiaj nie załatwimy tego tematu, natomiast kolega z opozycji zwrócił uwagę na niezwykle ważną i wstydliwą sprawę, ciągle niezałatwioną. Wiele zrobiono dla takich ludzi, ale niestety, w sytuacjach ekstraordynaryjnych, kiedy nie ma możliwości pomocy ze strony najbliższych, wszystko rozbija się o pieniądze. Natomiast myślę, że w tym roku, może w następnych latach, uda się to zrobić. Nie ma złego, co by na dobre nie wyszło, bo pandemia postawi nam wielkie wyzwania. Padły słowa dotyczące Funduszu Solidarnościowego i inne. Niedawno miała miejsce bardzo ciekawa sytuacja w Sejmie, co uszło uwadze wielu obserwatorów. W toku kampanii padły słowa „nowa solidarność". Co to oznacza? Poprawka opozycji, pana Adriana Zandberga, mówiąca o nowej solidarności, jeśli chodzi o rozkład obciążeń finansowych, została poparta przez Zjednoczoną Prawicę. Będziemy zmuszeni zastanowić się, skąd brać środki i jakimi obciążeniami powinny być objęte poszczególne grupy? Wiemy, o czym mówimy. Kolega chyba doskonale mnie rozumie? Natomiast największa partia opozycyjna, w sytuacji, kiedy chodziło o uszczuplenie dochodów najbardziej zamożnych ludzi, głosowała przeciwko. To jest bardzo niedobry sygnał, ale on daje do myślenia. Nie chcę tego rozwijać, bo to nie jest odpowiednia chwila, natomiast chcę podpisać się pod tym, bo problem związany z wysokimi

kosztami pobytu w ośrodkach pomocy dla ludzi starszych, którzy mają niskie uposażenia, a najbliżsi nie są w stanie pomóc, jest ogromny. Ze swojej strony deklaruję wielką współpracę i zastanowienie się nad tym. Reprezentuję Komisję Finansów Publicznych, słucham spokojnych wypowiedzi i przeniosę treść naszej dyskusji. Chcę jednak prosić Komisję Polityki Społecznej i Rodziny, żeby podpisała się pod wypowiedzią kolegi Tadeusza Tomaszewskiego (znamy się z dawnych lat), bo różnice polityczne nie powinny absolutnie przesłaniać nam wspólnej troski i walki o pieniądze. To nie są łatwe tematy, ale myślę, że stać nas na nową solidarność. Mówię to z lekkim sarkazmem, bo nie wystarczy ładnie mówić, tylko trzeba przekuć to w konkretne propozycje. A jest nad czym pracować, bo pandemia i ogromne wyzwania finansowe, które staną przed nami, zmuszają nas do zadania pytania nie tylko na co, ale skąd wziąć pieniądze? Mamy niezłą sytuację gospodarczą. Jeszcze raz dziękuję za wypowiedź, z którą zgadzam się absolutnie. To jest wyzwanie na przyszłość.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chce jeszcze zabrać głos w dyskusji? Bardzo proszę, pani poseł Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Nie wiem, czy dobrze zrozumiałam wypowiedź pana posła Cymańskiego, mówiącego, że największa partia opozycyjna głosowała przeciwko daninie solidarnościowej? Przypominam, że byliśmy za daniną solidarnościową, która dotyczy dochodów najbogatszych Polaków. Dziękuję.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS) – spoza składu Komisji:

Mówiłem o czymś innym. To jest dobry moment. Skoro państwo, wielkim wysiłkiem wszystkich obywateli, kieruje ogromne środki pomocowe do konkretnych firm i spółek, to godziwą rzeczą jest, aby prezesi i członkowie zarządu przez rok otrzymywali wynagrodzenie nie większe niż cztery średnie krajowe i nie pobierali wysokich premii ani dywidend. Co stało się w Sejmie? Warto przyjrzeć się, kto i jak głosował. Dziwię się bardzo, że sztaby wyborcze nie biorą tego pod uwagę, bo to pokazuje, kto z kim trzyma i kogo broni. Wiem, że to jest niewygodne, pani poseł, bo to jest wstydliwe, a ja nie będę milczał. To pokazuje podział na liberałów, którzy bronią Wilanowa, i na osoby, jak Tadeusz Tomaszewski, które bronią kombatantów. To jest podział.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Proszę o odpowiedź pana dyrektora. Zamykam dyskusję.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Pani przewodnicząca, ale wplatanie kampanii wyborczej przez posła Cymańskiego przy okazji omawiania Funduszu Kombatanckiego i niemożliwość sprostowania tych bzdur… Naprawdę, to nie jest czas ani miejsce. Z całym szacunkiem, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani przewodnicząca, ja udzielam głosu. Zmykam dyskusję. Proszę o odpowiedź pana dyrektora.

Dyrektor generalny w UdSKiOR Andrzej Bida:

Dziękuję. W ubiegłym roku wpłynęło 18 425 wniosków o pomoc pieniężną. Liczba wniosków była porównywalna do 2018 r. Urząd objął pomocą 15 420 osób, a doliczając wsparcie ze Związku Inwalidów Wojennych było ponad 16 tys. osób. To jest więcej niż w 2018 r. Średnia wysokość pomocy wyniosła w ubiegłym roku 1995 zł, natomiast w 2018 r. było 980 zł. Zatem kwota wzrasta sukcesywnie. Jeszcze kilka lat temu średnia kwota była w wysokości 500 zł. Oczywiście, każda większa kwota byłaby wykorzystana z pożytkiem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetowej? Nie słyszę, zatem uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Przechodzimy do części budżetowej 63 – Rodzina. Referuje sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed. Bardzo proszę, panie ministrze, o zreferowanie tej części budżetowej.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, powiem jeszcze jedno zdanie odnośnie do poprzedniego tematu dotyczącego Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Warto zwrócić uwagę, że w 2019 r. był znaczny wzrost nakładów na pomoc dla osób represjonowanych i kombatantów. Środki przeznaczono z rezerwy budżetu państwa i wsparcie było znacznie większe. Jak powiedział pan dyrektor, średnia pomoc jest na poziomie prawie 2 tys. zł. Jednostkowe przypadki, o których powiedział pan poseł, zdarzają się i do nich trzeba podchodzić indywidualnie. Samo kryterium może wykluczać pomoc, ale zdarza się sytuacja, którą warto rozważyć. Myślę, że działania, które czasami podejmuję na poziomie parlamentarnym, pomagają rozwiązywać takie problemy. Myślę, że Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jest otwarty na wsparcie.

Jeśli chodzi o część budżetową 63, dotyczy ona naszego ministerstwa. Powiem krótko. Dochodów praktycznie nie było. Wydatki wyniosły 13 000 tys. zł, w tym zwiększenie wydatków w 2019 r. na poziomie 23 000 tys. zł zrealizowaliśmy w kwocie 22 000 tys. zł. Główne wydatki dotyczyły realizacji Karty Dużej Rodziny i wynagrodzenia w naszym ministerstwie na poziomie 4 000 tys. zł. To wszystko, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Koreferat w tym zakresie przedstawi pani poseł Danuta Nowicka. Czy pani poseł nas słyszy? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Danuta Nowicka (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z realizacji budżetu państwa w części 63 – Rodzina oraz po wysłuchaniu informacji pana ministra, aby nie powtarzać informacji, rekomenduję Wysokiej Komisji pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu państwa za 2019 r. w części 63 – Rodzina. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę o opinię przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w części 63 – Rodzina. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Zrealizowano cele prowadzonej działalności. NIK zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2019 r. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z pań i panów posłów chce zabrać głos w tym temacie? Nie słyszę zgłoszeń. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetowej? Nie słyszę, zatem uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 63 – Rodzina.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej nr 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Widzę, że jest już obecny pan prezes Artur Warzocha. Bardzo proszę o zreferowanie tej części budżetu.

Zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Artur Warzocha:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wydatki w części 72 w roku 2019 zostały zrealizowane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w kwocie 18 859 152 tys. zł i stanowiły około 100% planu. Największą pozycję wydatków w tej części w kwocie 18 847 990 tys. zł stanowiły wydatki w dziale 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, przeznaczone na fundusz emerytalno-rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji oraz świadczenia zlecone do wypłaty. W ramach wydatków w części 72 występowały następujące pozycje: dział 752 – Obrona narodowa, rozdział 75 212 – pozostałe wydatki obronne w kwocie 15 tys. zł, realizacja w 100%; dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział

85 156 – składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie 11 132 tys. zł, realizacja w około 100%; dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, wykonanie w kwocie 14,3 tys. zł. Na tę pozycję składały się: refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC, rozdział 85 335, w kwocie 5 tys. zł oraz pozostała działalność, rozdział 85 395, w kwocie 9 300 zł. W ramach tego rozdziału zostały wypłacone jednorazowe dodatki pieniężne dla niektórych uprawnionych emerytów i rencistów na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe oraz nauczycielskie świadczenia kompensacyjne.

Jeżeli chodzi o realizację planu wydatków i kosztów Funduszu Emerytalno-Rentowego w roku 2019, przedstawia się ona następująco. Przychody funduszu wyniosły 21 453 643 tys. zł i były wyższe o 6,35% w porównaniu do roku 2018. Koszty funduszu wyniosły 21 664 193 tys. zł i w stosunku do roku 2018 były wyższe o 7,44%. Wyższe koszty wykonania w stosunku do planu wynikały z realizacji wypłaty nieplanowanych jednorazowych świadczeń dla emerytów i rencistów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów. W 2019 r. przeciętnie miesięcznie wypłacono 1 119 tys. świadczeń emerytalno-rentowych, a średnie świadczenie wyniosło 1252,68 zł. Podkreślam, że zapewniona była ciągłość i terminowość wypłaty świadczeń. W 2019 r. w KRUS było 1198 tys. osób objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym. W wydatkach funduszu największy udział miały wypłaty emerytur i rent rolniczych w kwocie 16 824 280 tys. zł, które stanowiły 78% łącznych kosztów funduszu.

W roku 2019 wypłacono 49 136 zasiłków pogrzebowych na kwotę 196 494 tys. zł. Kasa, poza świadczeniami wynikającymi z ubezpieczenia społecznego rolników, prowadzi ewidencję, nalicza, pobiera i przekazuje do NFZ składki na ubezpieczenia zdrowotne za rolników, ich małżonków, domowników oraz emerytów i rencistów, a także za pomocników rolnika. W 2019 r. przekazano w terminie zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 1 760 455 tys. zł.

Jeżeli chodzi o realizację planu przychodów i kosztów w roku 2019 w Funduszu Prewencji i Rehabilitacji, przedstawiała się ona następująco. Przychody funduszu wyniosły 44 605 tys. zł, natomiast koszty w wysokości 44 137 tys. zł były przeznaczone głównie na zakup usług zdrowotnych, realizację zakupów inwestycyjnych w centrach rehabilitacji rolników KRUS oraz na działania prewencyjne na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników, zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. W roku 2019 z rehabilitacji leczniczej stacjonarnej skorzystało 14 461 rolników oraz 1 184 dzieci rolników w ramach turnusów rehabilitacyjnych w okresie wakacji. Na zakup wyżej wymienionych usług wydatkowano 34 984 tys. zł.

Na koniec przedstawię realizację planu przychodów i kosztów w roku 2019 Funduszu Administracyjnego. Przychody funduszu wyniosły 708 009 tys. zł. Główną pozycją przychodów był odpis z funduszu emerytalno-rentowego w kwocie 574 528 tys. zł. Koszty Funduszu Administracyjnego wyniosły 706 911 tys. zł i były przeznaczone przede wszystkim na wynagrodzenia osobowe, bezosobowe, dodatkowe wynagrodzenia roczne oraz pochodne od wynagrodzeń w kwocie 410 396 tys. zł, opłaty pocztowe, usługi bankowe w wysokości 71 686 tys. zł oraz usługi informatyczne w kwocie 69 075 tys. zł. Kasa wykonuje plan rzeczowo-finansowy w układzie tradycyjnym, jak również zadaniowym i realizuje swoje zadania w ramach funkcji bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny i zdrowia.

Podsumowując, obserwujemy spadek liczby emerytów i rencistów oraz osób ubezpieczonych. Liczba osób ubezpieczonych przewyższa liczbę świadczeniobiorców. Składka zdrowotna za ubezpieczonych przekazana była w terminie do NFZ i została zrealizowana w 100%. Przeciętne zatrudnienie w KRUS w 2019 r. wyniosło 6 160 etatów, przeciętne wynagrodzenie, łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, było na poziomie 4 419 zł, a na koniec grudnia 2019 r. przeciętne zatrudnienie osób niepełnosprawnych wyniosło 376 etatów.

Szczegółowe informacje w zakresie wykonania planu rzeczowo-finansowego KRUS zawarte są w materiałach przekazanych Wysokiej Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie prezesie. Koreferat do tej części budżetowej przedstawi pani poseł Ewa Kozanecka. Mam informację, że jest problem z połączeniem. Zrobimy, jak w przypadku pani poseł Elżbiety Dudy. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, w części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydatki, przychody, koszty i realizacja zostały szczegółowo przedstawione przez pana prezesa. Dodam, że wykonanie tej części budżetowej w 2019 r. nie budzi zastrzeżeń. Na realizację najczęściej mają wpływ trendy demograficzne, czyli liczba świadczeniobiorców i ubezpieczonych w KRUS. Dodam, że wydatki budżetowe w części 72 zostały wykonane niemal w 100%. Rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie tej części budżetowej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela NIK.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie w 2019 r. budżetu państwa w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Funduszu Administracyjnego. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła udzielanie przez KRUS zamówień publicznych, sprawozdania dysponenta części oraz funduszy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan poseł Tomaszewski.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowny panie prezesie. Przy omawianiu wykonania tej części budżetu chciałbym podnieść bardzo ważny temat, czyli wynagrodzenia pracowników KRUS. To jest grupa najniżej wynagradzana w sferze budżetowej. Zdaniem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność" pracownicy KRUS są jedną z najgorzej opłacanych grup w sferze budżetowej. W 2020 r. 1/3 z 6160 pracowników zarabiała poniżej płacy minimalnej. Trzeba było tym pracownikom podnieść płacę do najniższej krajowej. Jednocześnie wstrzymano nagrody za czwarty kwartał 2019 r. oraz pierwszy kwartał 2020 r. W tym kontekście nagrody dla pracowników stanowią bardzo ważną część wynagrodzeń. Mam jedną interpelację do pana ministra Ardanowskiego. Parlament, na wniosek rządu, przewidział podwyżki dla pracowników KRUS w wysokości 6%. Do dnia dzisiejszego nie wprowadzono regulacji podwyższających płace dla pracowników KRUS. W związku z powyższym, chcę zapytać pana prezesa, jakie działania podejmuje zarząd w celu podwyższenia płac dla pracowników KRUS? Prawdą jest, co pan powiedział, że średnie wynagrodzenie wynosi 4419 zł, ale w centrali dla 260 pracowników KRUS wynosi 7649 zł, natomiast pozostali pracownicy otrzymują zdecydowanie mniej, czyli 4276 zł. Jak wspomniałem, 1/3 pracowników w oddziałach powiatowych i regionalnych to ludzie zarabiający na poziomie płacy minimalnej, biorąc pod uwagę również ich staż pracy. Dlatego pytam o tę kwestię. Kiedy w tym roku będzie regulacja wynagrodzeń i czy regulacja, w ramach przewidzianych środków w ustawie budżetowej, będzie przewidywać zwiększenie wynagrodzeń zwłaszcza dla osób pracujących w oddziałach regionalnych i powiatowych?

Druga bardzo istotna sprawa, o której mówił pan prezes w sprawozdaniu, to oczywiście rehabilitacja lecznicza. Rehabilitacją zostało objętych blisko 14,5 tys. rolników oraz, co jest szczególnie ważne, 1184 dzieci. Mam nadzieję, że każde dziecko, które wymagało rehabilitacji leczniczej, uzyskało pomoc z KRUS. Chcę zapytać, czy wnioski, które były

składane przez rolników na rzecz ich dzieci, mają wystarczające pokrycie w środkach finansowych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos w temacie KRUS? Nie słyszę. Zatem proszę o odpowiedź pana prezesa.

Zastępca prezesa KRUS Artur Warzocha:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie pośle, spróbuję odpowiedzieć na wszystkie pytania. Zacznę od kwestii podwyżek dla pracowników. Tak, w istocie, zostały one przewidziane na poziomie 6% w roku 2016 r. To było przedmiotem rozmów i uzgodnień ze stroną związkową, przedstawicielami związków zawodowych, działających w KRUS. W tej chwili jesteśmy na etapie uzgodnień międzyresortowych, ponieważ regulacja musi zostać wdrożona na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów. O ile mi wiadomo, w tej chwili trwają konsultacje w Ministerstwie Finansów. Mamy nadzieję, że w ciągu kilku dni trafi do nas stanowisko ministra finansów i będziemy mogli dalej przekazać projekt rozporządzenia do podpisu przez Prezesa Rady Ministrów. Zatem od wielu tygodni jesteśmy przygotowani, żeby wdrożyć proponowane podwyżki.

Jeżeli chodzi o wyrównanie najniższego wynagrodzenia do minimalnego, mamy świadomość, że musimy tutaj zrealizować zapis ustawowy, czyli doprowadzić do sytuacji, żeby minimalne wynagrodzenie na poziomie 2600 zł zostało przyznane osobom, które kwalifikują się do tej grupy. Jeżeli chodzi o różnicę pomiędzy wynagrodzeniem w centrali a w terenie, pan poseł wspomniał, że w naszej centrali pracuje 280 osób. Tutaj jest koncentracja największych jednostek organizacyjnych, mam na myśli biura działające w ramach KRUS, które mają swoją kadrę kierowniczą, zarządzającą (mam na myśli dyrektorów, wicedyrektorów i dwuosobowe kierownictwo – panią prezes i zastępcę prezesa, czyli moją skromną osobę). Ta sytuacja wpływa na podwyższenie wskaźnika średniej wynagrodzeń w centrali. Proszę przyjąć również do wiadomości, że również tutaj w centrali w Warszawie pracują osoby, które mają znacznie niższe dochody niż średnia wynikająca z wyliczeń. Ale wszystko zgadza się w wyliczeniach. Jak państwo wiedzą, 6,5 tys. pracowników KRUS pracuje w skali całego kraju, czyli w Warszawie, centrali, jak i w oddziałach regionalnych działających w terenie, czyli w każdym województwie, również placówkach terenowych, które działają praktycznie na całej mapie administracyjnej powiatów w kraju – tam wynagrodzenia są niższe, ale zakres odpowiedzialności jest nieporównywalny do ilości obowiązków pracowników, kadry kierowniczej na poziomie centrali KRUS. Tego wymaga zakres zadań. Pan poseł zadał pytanie, czy na pewno i kiedy nastąpi regulacja wynagrodzeń i czy będzie realizowana na poziomie przewidzianym w budżecie? Odpowiadając na drugą część tego pytania, stwierdzam, że na pewno zostanie zrealizowana na poziomie przewidzianym w budżecie, czyli 6%. Kiedy to nastąpi? Mamy nadzieję, że do końca tego miesiąca uda nam się pozytywnie przejść przez cały proces i jeżeli tylko będziemy mieli możliwość wdrożenia w życie, przystąpimy do regulacji.

Środki na rehabilitację i lecznictwo są na wystarczającym poziomie w naszych planach finansowych. Pani główna księgowa podpowiada mi, że jeśli chodzi o dotację do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji w roku 2020, jest ona zatwierdzona w ustawie budżetowej w kwocie 10 324 tys. zł i jest ona zarazem przychodem Funduszu Prewencji i Rehabilitacji pochodzącym z odpisów funduszu składkowego, który został zatwierdzony zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników. Zatem można stwierdzić, że środki są wystarczające, żeby KRUS zrealizował to zadanie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Zamykam dyskusję, czy jest sprzeciw wobec… Bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, panie prezesie, było jeszcze pytanie dotyczące niewypłacenia nagród za czwarty kwartał 2019 r. oraz pierwszy kwartał obecnego roku. Jakie były przyczyny?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani prezesie, proszę o odpowiedź.

Zastępca prezesa KRUS Artur Warzocha:

Tak się złożyło, że wtedy, gdy pojawił się ten temat przed nami, nastąpił rozwoju pandemii w Polsce. Musieliśmy trochę przeorganizować się i ustanowić inne priorytety. Przede wszystkim trzeba było zabezpieczyć w sposób właściwy osoby, które pozostały w pracy na miejscu, w centrali, jak i w terenie. To było wyzwanie. Jeszcze raz przypominam o skali zatrudnienia 6,5 tys. osób, które poprzez bezpośredni kontakt z interesantami mogły być potencjalnie narażone na niebezpieczeństwo zakażenia. Takie przypadki miały miejsce, ale nie ze względu na kontakt z interesantami, ale w innych okolicznościach osoby te zostały zarażone koronawirusem i objęte kwarantanną. Musieliśmy częściowo wdrożyć system zdalnej pracy. Nie wszędzie to się udało, ale tam, gdzie można było, zostało wdrożone. Następnie zaczęły się prace nad kolejnymi edycjami tarczy antykryzysowej. Jak państwo posłowie wiedzą, w trzech tarczach antykryzysowych znalazły się zapisy dotyczące naszych beneficjentów, czyli rolników. To były bardzo intensywne prace, dlatego kwestia wypłaty nagród za czwarty i pierwszy kwartał musiała zejść na dalszy plan, ale kierownictwo KRUS ma to na uwadze i jeżeli pojawi się możliwość, będziemy starali się wypłacić nagrody. Mogę zapewnić pana posła i szanownych państwa, że środki na wypłatę nagród są zabezpieczone w planie na rok 2020.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego? Uznaję, że Komisja Polityki Społecznej i Rodziny pozytywnie zaopiniowała część budżetową 72. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do omówienia kolejnej części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Bardzo proszę pana prezesa Pawła Jaroszka o zreferowanie tej części budżetowej.

Członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o największy komponent, którym zarządza ZUS, czyli Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, jego przychody w 2019 r. wyniosły według przypisu ponad 246 000 000 tys. zł i były o 3,2% wyższe od przychodów w roku poprzednim. Po wyłączeniu wpływu operacji umorzenia pożyczek z budżetu państwa, która miała miejsce w roku 2018, i która podniosła przychody w roku 2018, przychody FUS w 2019 r., jeżeli porównamy te same wartości, wzrosłyby o 6,4% w stosunku do roku 2018. Główną pozycję przychodów funduszu stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne, które według przypisu wyniosły ponad 198 000 000 tys. zł, tj. ponad 105,8% planu po zmianach i wzrosły o 8,9% w stosunku do roku 2018. Warto podkreślić, że przyrost był w głównej mierze spowodowany bardzo dobrą dynamiką wzrostu składek, powodowaną korzystną sytuacją gospodarczą i dobrą koniunkturą na rynku pracy, jaka miała miejsce w roku 2019. Jeśli chodzi o dotację z budżetu państwa w roku 2019, wyniosła ona 38 925 000 tys. zł i była większa o 3 102 000 tys. zł od dotacji z roku 2018. Warto podkreślić, że była mniejsza o prawie 9 500 000 tys. zł od zakładanej w planie po zmianach. Odnośnie do dotacji warto podkreślić, że zaszła zmiana i w roku 2019 obejmowała ona środki, które w ubiegłych latach były wykazywane w pozycji refundacji z tytułu przekazywania składek do OFE. W całym roku 2019 kwota wyniosła 3 446 000 tys. zł. Gdybyśmy tę kwotę wyłączyli, dotacja byłaby niższa niż w roku 2018. Jeśli chodzi o wpłaty z OFE, do FUS przekazano środki zgromadzone na rachunkach członków otwartych funduszy emerytalnych w związku z ukończeniem wieku niższego niż 10 lat od wieku emerytalnego, tzw. suwak bezpieczeństwa, w kwocie 6 926 000 tys. zł. Kwota była niższa w porównaniu do roku poprzedniego o 13,5%, a wynika to przede wszystkim z faktu, że w roku 2018 mieliśmy do czynienia z wysokimi transzami wpływów z tego tytułu, będącymi konsekwencją obniżenia wieku emerytalnego. Jeśli chodzi o pozostałe przychody FUS, w 2019 r. wyniosły one według przypisu 1 967 000 tys. zł. Na tę kwotę składały się przede wszystkim odsetki od należności z tytułu składek. Koszty, które ponosił fundusz w roku 2019, wynosiły 246 626 000 tys. zł i stanowiły 99,8% planu po zmianach. Były one wyższe o ponad

15 000 000 tys. zł, tj. o 6,5% w stosunku do roku 2018. Największą pozycję kosztów stanowią wydatki na świadczenia emerytalno-rentowe, które w 2019 r. wyniosły 214 246 000 tys. zł i były niższe o 282 000 tys. zł od zakładanych w planie po zmianach. Przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w 2019 r. wyniosła 2 242,81 zł i była wyższa o 4,6% w stosunku do roku poprzedniego. Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe ukształtowała się na poziomie 7 920 500 osób. Liczba wypłacanych emerytur i rent wzrosła w ujęciu rocznym o ponad 132 tys. osób. Przede wszystkim wynika to z faktu, że w tej grupie najbardziej rosną świadczenia emerytalne. Jeśli chodzi o pozostałe świadczenia, koszty wyniosły 25 782 000 tys. zł, tj. 95,6% planu po zmianach i wzrosły o 5% w stosunku do roku 2018. Jeśli chodzi o odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w roku 2019 wyniósł on 3 865 000 tys. zł i wzrósł o 160 000 tys. zł w stosunku do roku 2018.

Kolejny fundusz, którego Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest dysponentem, to Fundusz Emerytur Pomostowych. Przychody FEP w roku 2019 wyniosły według przypisu blisko 314 000 tys. zł. Główną pozycję przychodów funduszu stanowiły składki, które wyniosły 297 000 tys. zł, tj. prawie 108% planu i wzrost o 9,5% w stosunku do roku 2018. W roku 2019 nie było potrzeby zasilania dotacją z budżetu państwa, która była przewidziana w planie finansowym na rok 2019 w kwocie 818 000 tys. zł. Wynikało to z faktu, że Fundusz Emerytur Pomostowych w ostatnich dniach 2018 r. otrzymał jednorazową wpłatę z budżetu państwa w wysokości 1 000 000 tys. zł i te środki pozwoliły na niekorzystanie z dotacji. Jeśli chodzi o koszty funduszu w 2019 r., wyniosły one 1 058 000 tys. zł. Główną pozycją były emerytury pomostowe, które wraz z odsetkami wyniosły 1 051 000 tys. zł, przy czym przeciętna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie nieco powyżej 29 tys. osób, a przeciętna wysokość wypłacanego świadczenia wyniosła 2902,50 zł. Stan funduszu na koniec roku był dodatni i wyniósł 297 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o Fundusz Rezerwy Demograficznej, jego przychody w roku 2019 wyniosły 11 995 000 tys. zł, przy czym przychody pochodzące z części składki na ubezpieczenie emerytalne były w kwocie 2 276 000 tys. zł, tj. o 105,8% kwoty planowanej i były o 9,6% wyższe od kwoty uzyskanej z tego tytułu w roku 2018. Przychody uzyskane w wyniku działalności inwestycyjnej funduszu wyniosły 981 000 tys. zł. Warto podkreślić, że FRD w ostatnich dniach 2019 r. udzielił Funduszowi Solidarnościowemu nieoprocentowanej pożyczki na realizację jednorazowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów w wysokości 8 766 000 tys. zł. Warto podkreślić, że w analogicznej kwocie minister finansów dokonał wpłaty środków z budżetu państwa do FRD, tym samym zwiększając aktywa funduszu. Koszty funduszu wyniosły 1 400 tys. zł, dotyczyły głównie opłat na rzecz biur maklerskich KDPW i NBP oraz kosztów audytora zewnętrznego, także obejmowały zwrot środków z tytułu prywatyzacji mienia skarbu państwa. Stan funduszu na koniec 2019 r. wyniósł 54 456 000 tys. zł, przy czym aktywa finansowe na koniec roku wyniosły 45 679 000 tys. zł. Stopa zwrotu całości zarządzanej przez Fundusz Rezerwy Demograficznej aktywów wyniosła 2,26%.

Jeśli chodzi o Zakład Ubezpieczeń Społecznych, czyli podmiot będący dysponentem funduszu, o którym wspomniałem, przychody ZUS w 2019 r. wyniosły 4 681 000 tys. zł i były niższe od planowanych o 29 000 tys. zł. Jeśli porównamy tę kwotę z rokiem 2018, przychody były wyższe o 174 000 tys. zł niż w roku 2018. Głównym powodem uzyskania wyższych przychodów było podwyższenie odpisu z FUS o 106 000 tys. zł. Jak już wspomniałem w części opisującej FUS, przychody ZUS pochodzące z odpisu FUS wyniosły 3 865 000 tys. zł. Odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych był istotnie niższy niż odpis z FUS i w roku 2019 wyniósł 3 000 tys. zł i został bez zmian w stosunku do roku 2018.

Jeśli chodzi o drugą co do wielkości pozycję przychodów ZUS w 2019 r., były to przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych zakładowi do wypłaty, które wyniosły 279 000 tys. zł, tj. 96,1% planu. Tutaj mieliśmy do czynienia ze wzrostem o 7% w stosunku do 2018 r., tj. 18 000 tys. zł. Dominujący wpływ na wzrost przychodów w tej grupie miały przychody z tytułu obsługi wypłaty rent socjalnych, które w stosunku do 2018 r. wzrosły do 22,8%. Pozostałe przychody zakładu wyniosły 272 000 tys. zł – tutaj mamy spadek o 2,3% w porównaniu do 2018 r. Pozostałą cześć przychodów ZUS stanowiły przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS w kwocie 235 000 tys. zł

oraz przychody finansowe w kwocie 26 000 tys. zł. Jeśli chodzi o koszty działalności bieżącej zakładu z amortyzacją stawek, wyniosły one 4 675 500 tys. zł. Zostały wykonane w niespełna 90%. Koszty wynagrodzeń wyniosły ogółem 2 835 000 tys. zł, w tym wynagrodzenia osobowe w wysokości 2 815 000 tys. zł. Koszty wynagrodzeń ogółem w 2019 r. były niższe od planowanej kwoty o 9 500 tys. zł, na co przede wszystkim złożyły się niższe koszty wynagrodzeń bezosobowych. Koszty usług obcych wyniosły 833 000 tys. zł, tj. 76,5% planu. Zanotowaliśmy spadek w stosunku do roku 2018 o blisko 5 000 tys. zł. Jeśli chodzi o dominujące pozycje w ramach kosztów usług obcych, to przede wszystkim koszty usług pocztowych i bankowych, prawie 40%, oraz usługi obce pozostałe, stanowiące prawie 31% kosztów. Trzecią co do wielkości grupę kosztów stanowiły ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, które wyniosły ogółem ponad 587 000 tys. zł, tj. 94,6% planu i wzrosły w stosunku do roku 2018 o prawie 69 000 tys. zł. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Koreferat w tej części budżetowej będzie przedstawiać pani przewodnicząca Teresa Wargocka. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Bardzo dziękuję panu Pawłowi Jaroszkowi, członkowi zarządu, za bardzo szczegółowe przedstawienie wydatków i dochodów w części 73. Po zapoznaniu się z przedłożonymi sprawozdaniami chcę stwierdzić, iż sprawozdanie z wykonania planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych państwowej osoby prawnej zasługuje na pozytywną opinię i o taką opinię występuję do całej części 73. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli w zakresie części budżetowej 73.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, planów finansowych Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Rezerwy Demograficznej i planu finansowego ZUS jako państwowej osoby prawnej. W pierwszej kolejności chcę poinformować, że NIK nie zgłasza uwag do wykonania budżetu państwa w tej części. Natomiast jedną z podstawowych kwestii dla stabilności finansów publicznych jest kondycja finansowa FUS, dlatego chcę trochę więcej o tym powiedzieć. Kondycja finansowa Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2019 r. uległa poprawie. Wynikało to ze wzrostu przypisu składki o 8,9% w stosunku do roku poprzedniego, czyli 2018 r. Było to spowodowane lepszą sytuacją na rynku pracy ze względu na wzrost zatrudnienia oraz wynagrodzeń. Dzięki korzystnej sytuacji finansowej FUS w 2019 r., dotacja z budżetu państwa wynosiła 38 924 954 tys. zł i była o 19,6% niższa od kwoty dotacji uwzględnionej w planie po zmianach. W 2019 r. budżet państwa nie udzielał pożyczek FUS. W 2019 r. nie planowano i nie wykorzystywano środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoborów funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. Na dobrą sytuację funduszu wskazuje również podjęcie decyzji o zablokowaniu środków w kwocie 10 246 000 tys. zł przez ZUS, w tym 10 136 000 tys. zł dotyczyło dotacji dla FUS. Rezygnacja z części dotacji do FUS w trakcie 2019 r. była możliwa przede wszystkim dzięki korzystnej sytuacji gospodarczej związanej między innymi z dobrą koniunkturą na rynku pracy, przejawiającej się wzrostem zatrudnienia oraz płac. Przełożyło się to na wyższy niż zakładano wzrost funduszu wynagrodzeń, a tym samym przyczyniło się w zasadniczy sposób do wzrostu płac składek na ubezpieczenia społeczne. Według sporządzonej w ZUS prognozy wpływów i wydatków FUS na lata 2020-2024 szacowany jest dalszy wzrost deficytu funduszu. Według pośredniego wariantu (saldo roczne) deficyt FUS ma wzrosnąć z 46 000 000 tys. zł do 59 000 000 tys. zł, natomiast wydolność będzie utrzymywana na poziomie około 82%. Należy zwrócić uwagę, że szacunki mogą okazać się zbyt optymistyczne, biorąc pod uwagę konsekwencje gospodarcze i ekonomiczne wynikające ze stanu epidemii w związku zakażeniem koronawirusem.

Przechodząc do omówienia Funduszu Emerytur Pomostowych, zwracam uwagę, analogicznie jak w latach poprzednich, na nieuzyskanie wystarczających przychodów ze składek na pokrycie bieżących wydatków. Wpływy ze składek pokrywały jedynie 28,2% wypłat emerytur pomostowych, natomiast pozostała kwota została sfinansowana z dotacji budżetu państwa, przekazanej do funduszu w 2018 r. W 2019 r. wypłacono emerytury pomostowe ponad 29 tys. osobom.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego Funduszu Rezerwy Demograficznej. Powyższą ocenę uzasadnia uzyskanie w 2019 r. przychodów wyższych niż planowanych oraz osiągniętych w 2018 r. W konsekwencji stan funduszu wzrósł o 81,1% w stosunku do 2018 r., do ponad 54 000 000 tys. zł. Ze środków FRD w dniu 30 grudnia 2019 r. udzielono nieoprocentowanej pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu w kwocie 8 737 000 tys. zł. Pożyczka została udzielona na refundację wypłaty jednorazowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów. Było to nowe zadanie przypisane FRD o charakterze jednorazowym, wynikające ze zmiany ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i stanowiło odstępstwo od dotychczas określonego przeznaczenia środków funduszu, tj. na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. Ubytek środków funduszu został wyrównany wpłatą z budżetu państwa w kwocie 8 736 459 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli również oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego ZUS jako państwowej osoby prawnej. Zwracamy jednak uwagę na potrzebę kontynuowania działań skutkujących ograniczeniem nadpłat i wyrównań świadczeń emerytalno-rentowych, a także wypłat odsetek za zwłokę przy wypłacie zasiłków ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego oraz świadczeń rehabilitacyjnych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce zabrać głos w omawianym temacie? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Teresa Wargocka, następnie pan poseł Braun.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Mam trzy krótkie pytania. Bardzo ważnym wskaźnikiem kondycji FUS jest ściągalność składek. To, że rosną wpływy ze względu na lepszą sytuację na rynku pracy, jest sprawą oczywistą. Na szczęście co roku wpływy są większe w związku z poprawą sytuacji gospodarczej, przede wszystkim wzrostem wynagrodzeń. Natomiast, czy jest również poprawa w skuteczności ściągania wpływów? Drugie pytanie dotyczy wskaźnika wykonalności i efektywności Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Trzecia sprawa jest bardzo istotna, postulowana przez panią prezes na posiedzeniach Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Chcę dopytać o wzrost wynagrodzeń dla pracowników ZUS. Podwyżki były w 2019 r. Czy podwyżki wpłynęły i jak bardzo, na zaspokojenie potrzeb kadrowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę o pytanie, pan poseł Grzegorz Braun.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Nie mam pytania, pani przewodnicząca, ale stwierdzenie. Tutaj rozważa się wykonanie planu, który jest poroniony w samym zarodku. Mówi się o wielomiliardowej dotacji – 40, 50 mld zł – zatem jest mowa o instytucji zbankrutowanej. Mowa jest o trwałej katastrofie, systemowo wpisanej w wadliwy i zły ustrój Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli na każdym etapie działania wszystkich organów władzy będziemy dalej aprobować ten stan rzeczy, mówić, jakby nic złego się nie działo, w coraz bliższej przyszłości ktoś inny rozwiąże ten problem. Obawiam się, czy to nadal będzie funkcjonujące i zdolne do działania polskie państwo. Przypomnijmy, że przymus ubezpieczeń społecznych jest w istocie piramidą finansową, do której wciągane są kolejne pokolenia. Przypomnijmy, że ZUS nie wypłaca ludziom, którzy ciężko pracowali przez swoje długie życie, pieniędzy przez nich wpłacanych do tej studni bez dna, tylko roluje dywanik długu, katastrofy finansowej, doraźnie łatanej z roku na rok przez budżet państwa. Przypomnijmy, że piramidę finansową historii upadku cywilizacji europejskiej, kamień milowy, jako pierwszy wzniósł kanclerz Niemiec Bismarck. Z tego faktu normalny Polak powinien wnioskować,

że w tym może być coś niebezpiecznego dla Polaków, jeśli kanclerz Bismarck uruchomił ten mechanizm. Jednak uruchomił go w czasach, gdy średnia życia płatnika systemu oscylowała wokół 40 lat. Teraz jest znacznie więcej, chwała Bogu, ale też katastrofa ma potencjalnie większe rozmiary. Przymusowy i scentralizowany system państwowych ubezpieczeń jest szkodliwy. Zwłaszcza na forum posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny powinniśmy mówić, jak bardzo jest szkodliwy, ponieważ długoterminowo rozprzęga funkcjonalność normalnej rodziny z jej sukcesem ekonomicznym, a zatem promuje długoterminowo rodziny dysfunkcyjne. Oczywiście państwo polskie, najjaśniejsza Rzeczypospolita, powinno wywiązać się ze wszystkich zaciągniętych do tej pory zobowiązań. Ale żadną miarą nie powinno się przymusowo, pod terrorem fiskalnym, wciągać do piramidy finansowej kolejnych pokoleń. Zatem aprobatywne przyjmowanie do wiadomości tego działu sprawozdania z wykonania budżetu państwa, jakbyśmy rozmawiali o normalnej rzeczywistości, w której nic złego się nie dzieje, będzie złym przykładem, złym prognostykiem, szkodliwe dla polskich rodzin, pracowników, pracodawców, na których przedsiębiorczości strasznym cieniem kładzie się…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Proszę zmierzać do konkluzji, dobrze?

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Od samego początku zmierzam do konkluzji, pani przewodnicząca. Ten przymus, powinność kładzie się strasznym cieniem na życiu gospodarczym Rzeczypospolitej. Tam, gdzie nie ma możliwości wyboru, gdzie jest monopol, państwo powinno bronić swoich obywateli przed zmowami kartelowymi i monopolizacją rynku jakichkolwiek usług. Jeżeli na forum Komisji i Sejmu nie będziemy dopominać się o oddanie Polakom wolności decydowania o ich własnych pieniądzach w tej dziedzinie, kto upomni się o to? ZUS zaczął się od Bismarcka, zatem obawiam się, że być może, kiedy państwo polskie doprowadzi do ostatnich granic swoją niewydolność, triumfalny powrót Bismarcka zza grobu, nie daj Boże, rozwiąże ostatecznie problem ZUS. Ale to będzie ostateczne rozwiązanie wraz z rozwiązaniem kwestii polskiej. Zatem nie można prolongować tego stanu katastrofy przez zaniechanie. Jeśli jest dotacja, nazywana tak zgodnie z nowomową biurokratyczna, zapytajmy, jaki jest plan ZUS, jaki jest plan rządu Rzeczypospolitej Polskiej wyprowadzenia tej upadłej firmy i państwa polskiego z permanentnej katastrofy? Jaki jest plan na najbliższe lata? W jakiej perspektywie zamierzają państwo zmniejszać dziurę budżetową ZUS, jak zamierzacie wyprowadzać Polaków z piramidy finansowej?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Przypominam, że dzisiaj rozpatrujemy sprawozdanie z wykonania budżetu. Cały system zabezpieczenia społecznego jest niewątpliwie tematem ważkim i powinien być rozstrzygany na posiedzeniu Komisji, jak również podczas posiedzenia plenarnego, ale w odpowiednim czasie. Dzisiaj mamy sprawozdanie z wykonanego budżetu za rok 2019. Życzyłabym sobie i wszyscy byliby zadowoleni, gdybyśmy szczegółowo usłyszeli od ugrupowania, które pan reprezentuje, plan reformy systemu zabezpieczeń społecznych. Zapewne byłby to Nobel w dziedzinie ekonomii.

Bardzo proszę panią poseł…

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Nie rozumiem szyderstwa ze strony pani przewodniczącej. Odsyłam do dokumentów programowych Konfederacji w tej sprawie. Odsyłam do programu naszego kandydata na prezydenta Krzysztofa Bosaka.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę panią poseł Kozłowską o głos w dyskusji.

Poseł Iwona Kozłowska (KO):

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, panie i panowie ministrowie, w dniu 19 marca br. złożyłam pismo do pani prezes w sprawie zasad dokonywania potrąceń z tytułu odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej. Do dnia dzisiejszego nie otrzymałam żadnej odpowiedzi, a szkoda, dlatego że to jest temat, który ciągnie się od dłuższego czasu.

Chodzi o udzielenie informacji dotyczącej zasad wykonywania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych potrąceń z tytułu odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej przez mieszkańców. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi pobytu w domach pomocy społecznej, odpłatność ta jest zgodna z zasadami, które są zawarte w ustawie o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. Opłata wynosi 70% dochodu osoby umieszczonej w DPS, nie więcej niż pełny koszt utrzymania. W większości przypadków mieszkańcy DPS korzystają z możliwości potrącania przez właściwy oddział ZUS. W przeszłości wielokrotnie mówiło się o tej kwestii i była ona przedmiotem dyskusji, co do faktycznych wysokości wykonywanych potrąceń. Potrącenie wskazane w ustawie o pomocy społecznej wyrażone jest w kwotach netto, natomiast potrącenie przewidziane w ustawie o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych odbywa się na świadczeniu brutto. Wynika z tego, że występuje trudność, jeśli chodzi o wielkości procentowe, ponieważ dwie ustawy regulują zupełnie inne kwestie i posługują się innymi pojęciami. Ustawa o emeryturach posługuje się pojęciem dochodu brutto, a ustawa o pomocy społecznej dochodem netto. Dyrektorzy placówek DPS, zakładów opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych wielokrotnie zwracali uwagę na tę kwestię i prosili, aby pochylić się nad tym tematem. Co więcej, zwracali uwagę na fakt, iż w poszczególnych ZUS-ach praktyka jest niejednolita. Mam prośbę, jeżeli jest taka możliwość, o udzielenie odpowiedzi czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeanalizował ten problem? Czy zostały wdrożone jakieś działania, aby ujednolicić zasady dokonywania potrąceń za pobyt w domach pomocy społecznej? Jeżeli tak, proszę o wyjaśnienie, jakie są procedury i czy są dostępne materiały? Czy podejmowali państwo działania w celu ujednolicenia zasad, które są różne w ustawie o pomocy społecznej i w ustawie o emeryturach i rentach? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Czy ktoś chce jeszcze zabrać głos w tym temacie? Nie słyszę. Zatem proszę o odpowiedź przedstawiciela ZUS.

Członek zarządu ZUS Paweł Jaroszek:

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeśli chodzi o pytanie dotyczące wskaźnika ściągalności, sytuacja ekonomiczna Polski w roku 2019 była bardzo dobra, co przełożyło się na zdolności płatnicze. Tutaj miały miejsce działania zakładu, np. wprowadzona e-składka. Zanotowaliśmy poprawę wskaźnika ściągalności, który z poziomu raportowanego 98,8% w roku 2018 wzrósł do poziomu 99,3% w roku 2019. Innym wskaźnikiem mówiącym, jaka jest sytuacja Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest wskaźnik wydolności, czyli pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnymi. Na koniec roku 2019 mieliśmy rekordowy poziom w skali rocznej, który wyniósł 81% i było to o 2,4 pkt proc. więcej niż w 2018 r. Wspomniano już o argumentach, dlaczego tak się stało, między innymi w ramach wystąpienia przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. Przede wszystkim była dobra sytuacja na rynku pracy, na którym zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 2,7%, a przeciętne wynagrodzenie o 7,2% w stosunku do roku poprzedniego, ale też miały miejsce działania upraszczające opłacanie składek, a z drugiej strony uszczelniające system, np. e-składka.

Odnosząc się do kwestii wynagrodzeń, w roku 2019 mieliśmy możliwość dokonania wzrostu wynagrodzeń, jeśli chodzi o pracowników ZUS, gdyż plan finansowy na rok 2019 zakładał wzrost w pozycji wynagrodzenia osobowego o 320 000 tys. zł w porównaniu do roku 2018. Warto podkreślić, że generalnie celem tym było z jednej strony wsparcie zakładu, bo mamy do czynienia z relatywnie niską konkurencyjnością naszych wynagrodzeń na tle innych podmiotów oferujących pracę, zwłaszcza wśród kadry wysoko wyspecjalizowanej, przede wszystkim lekarzy, informatyków, specjalistów w zakresie prawa administracyjnego – tutaj mamy duże ubytki. Również dostajemy nowe zadania. Warto podkreślić, że dwa lata wcześniej, w roku 2018, mieliśmy zamrożony fundusz wynagrodzeń na poziomie roku 2017, który był rokiem podwyżek. Jeśli chodzi *stricte* o rok 2019, udało się nam wygospodarować środki, które przełożyły się na podwyżki w kwocie średnio 470 zł brutto na etat. Dodatkowo w trakcie roku pojawiła się konieczność zwiększenia funduszu wynagrodzeń w związku z kolejnym nałożonym zadaniem, związanym

między innymi z obsługą ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Tutaj, przede wszystkim dla sprawnej realizacji ustawy, niezbędne było zatrudnienie lekarzy orzeczników, a wynagrodzenia lekarzy są powyżej średniej, którą płacimy w zakładzie, a także konieczność wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe dla pracowników bezpośrednio obsługujących wnioski, jak również podniesienia kosztów dodatkowych, badań i opinii specjalistycznych niezbędnych w procesie orzekania. Podnieśliśmy plan o około 40 000 tys. zł. Można powiedzieć, że w roku 2019 przeciętne miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w zakładzie, według stanu na koniec grudnia ubiegłego roku, wyniosło 4240 zł, a więc poniżej przeciętnej w gospodarce narodowej. Należy jednak podkreślić, że ponad 65% pracowników zarabiało poniżej tej kwoty.

Odnosząc się do pytania pani poseł, czy nastąpiło zniwelowanie, powiem, że podwyżki zostały dobrze odebrane przez pracowników, ale w pełni nie zniwelowały różnic między tym, co zakład oferuje, a co można znaleźć na rynku, zwłaszcza, że spora część naszych pracowników ma wieloletni staż. Zatem będziemy starali się zrekompensować te możliwości.

Odniosę się do pytania, jakie zadała pani poseł Kozłowska. Problem, którego dotknęła pani poseł, leży poza moim obszarem nadzoru, natomiast zobowiązuję się, że niezwłocznie po powrocie do zakładu własnoręcznie odkopię to pismo, aby jak najszybciej udzielić odpowiedzi na pytanie. Zwrócę uwagę osobom, do których trafiło to pismo. Zakładam, że było to związane z covidową sytuacją. Jesteśmy całkowicie zawaleni takimi wnioskami.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetowej? Jest sprzeciw, zatem będziemy głosowali. Bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 73? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Czekamy. Bardzo proszę o podanie wyników.

W głosowaniu: za 25 posłów, przeciw 2, wstrzymało się od głosu 3 posłów. Część budżetowa 73 została pozytywnie zaopiniowana.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej. Punkty 8 i 9 będziemy rozpatrywali łącznie. Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 15, 18, 25, 27, 28, 33, 34, 38, 53, 55, 58, 63, 77 i 79, jak również część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów 852, 853, 855. Bardzo proszę pana ministra Stanisława Szweda o zreferowanie tych części budżetowych.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jak już pani przewodnicząca informowała, ten punkt jest szeroki, zarówno część dotycząca rezerwy celowej, jak i budżetów wojewodów. Podam tylko najważniejsze informacje. Część już omawialiśmy. Wydatki dotyczące budżetów wojewodów w części 85 zaplanowano w wysokości 3 800 000 tys. zł. W wyniku uruchomienia rezerw celowych plan został zmieniony do poziomu 4 600 000 tys. zł. Te środki zostały przeznaczone na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej oraz na opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej. Tutaj kwota wyniosła 643 000 tys. zł. Mówiliśmy już o programie dotyczącym posiłku w szkole. Jeśli chodzi o środki przeznaczone na realizację programu „Senior+", wyniosły one 75 000 tys. zł, plan był na poziomie 80 000 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki w dziale 852, wyniosły one 4 500 000 tys. zł, co stanowi 118% ustawy budżetowej i 98% planu po zmianach. Głównie te wydatki były przeznaczone na dofinansowanie wypłat zasiłków stałych – 1 000 000 tys. zł, dofinansowanie domów pomocy społecznej – 930 000 tys. zł, prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 713 000 tys. zł, dofinansowanie wypłat zasiłków okresowych z budżetu państwa – 538 000 tys. zł, dofinansowanie działalności ośrodków pomocy społecznej oraz wypłaty wynagrodzeń dla opiekunów prawnych za sprawowanie opieki – 14 000 tys. zł, pomoc w zakresie dożywiania – 457 000 tys. zł, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ich miejscu zamieszkania

– 148 000 tys. zł, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej – 89 000 tys. zł, realizacja krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 21 000 tys. zł. Pozostałe wydatki były na poziomie 90 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o pozycję Rodzina, dochody w wysokości 477 000 tys. zł pochodziły głównie ze ściągalności należności od dłużników alimentacyjnych wraz z odsetkami. Wydatki budżetów wojewodów zaplanowano na poziomie 34 100 000 tys. zł. Uzupełnieniem wydatków była rezerwa celowa w wysokości 2 000 000 tys. zł. Środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny – 36 000 tys. zł, program „Dobry Start" – 490 000 tys. zł, środki na program „Za życiem" w wysokości 1 000 000 tys. zł zostały rozdysponowane w kwocie 817 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o środki dotyczące programu wynikającego ze wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej – 91 000 tys. zł, na opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 – 249 000 tys. zł. Jeśli chodzi o pomoc państwa w wychowaniu dzieci oraz środki przeznaczone na realizację dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o której jest mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – 503 000 tys. zł, zostały one rozdysponowane w 100%. Ostatecznie plan po zmianach na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniósł prawie 46 000 000 tys. zł i został wykonany prawie w 100%. Został przeznaczony na program Rodzina 500+. W ubiegłym roku to była kwota 31 200 000 tys. zł. Po rozszerzeniu tego programu świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego, zasiłek dla opiekuna oraz jednorazowe świadczenie w kwocie 4 tys. zł objęło kwotę 12 500 000 tys. zł. Na program „Dobry Start" przeznaczono 1 400 000 tys. zł. Jeśli chodzi o program „Maluch+", czyli program opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, z programu „Za życiem" wydatkowano 129 000 tys. zł, ze środków Funduszu Pracy – 163 000 tys. zł, łącznie 292 000 tys. zł. Program Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – 74 000 tys. zł, zadania z zakresu koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego oraz świadczeń rodzinnych – 49 000 tys. zł, działalność ośrodków adopcyjnych – 38 000 tys. zł. Na program „Senior+" łącznie w czterech latach 2015-2019 przeznaczono 340 000 tys. zł. W 2019 r. na realizację przeznaczono środki w kwocie 80 000 tys. zł, w tym 76 000 tys. zł to dotacje, a 4 000 tys. zł to środki na obsługę. Wykonanie było na poziomie 66 000 tys. zł, co stanowiło 88% planu. W tym czasie dofinansowano utworzenie 280 nowych placówek, w tym 58 dziennych domów seniora i 222 kluby seniora. Wsparciem finansowym w tym zakresie, jak również dofinansowaniem objęto prawie 427 placówek. Środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, już o tym mówiliśmy, dotyczyły kwoty 226 000 tys. zł.

To wszystkie punkty, które chciałem państwu pokrótce przedstawić. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Koreferat w tym zakresie przedstawi pani poseł Beata Strzałka.

Poseł Beata Strzałka (PiS):

Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, po wysłuchaniu pana ministra oraz zapoznaniu się ze sprawozdaniem w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe i 85 – Budżety wojewodów, należy stwierdzić, iż wszystkie omawiane pozycje ze sprawozdania finansowego zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem. Wydatki i koszty zostały przedstawione szczegółowo, a wykonanie w poszczególnych częściach budżetu oscyluje w granicach 100%. W trakcie roku budżetowego Państwowa Komisja Finansów Publicznych wyraziła zgodę na dokonanie zmian przeznaczenia części rezerw celowych, co pozwoliło na pełną realizację założeń budżetu w tej części. W związku z powyższym, proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie budżetu państwa w tych częściach. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli dotyczące omawianych części działu budżetowego.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeżeli chodzi o część 83 – Rezerwy celowe, po kontroli NIK stwierdziła, że wykonanie budżetu w 2019 r. zostało zrobione zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych. W związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym między innymi przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej, szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz ministra finansów, decyzje ministra finansów w sprawie zmian w budżecie państwa dotyczące przeniesienia środków z części rezerwy celowej do innych części budżetu państwa były wydawane bez zbędnej zwłoki, zgodnie z obowiązującymi przepisami i na podstawie umotywowanych wniosków dysponentów. Jeżeli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów i trzy działy: 852 – pomoc społeczna, dochody wojewodów w tym dziale zaplanowano na rok 2019 w wysokości 15 072 tys. zł, a wykonano w kwocie 28 925 tys. zł, czyli około dwukrotnie więcej niż planowano. Najwyższe dochody odnotowano w województwach warmińsko-mazurskim, pomorskim oraz mazowieckim. Dochody z tych trzech województw stanowiły blisko 30% dochodów w dziale. Około 90 zrealizowanych dochodów w dziale Pomoc społeczna stanowiły zwroty dotacji oraz dochody z tytułu zadań zleconych samorządom. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ustalaniu dochodów i dochodzenia należności w dziale Pomoc społeczna. Z kolei w 2019 r. wydatki wojewodów w dziale Pomoc społeczna wynosiły 4 544 000 tys. zł, co stanowiło 98,3% planu po zmianach. Całość wydatków została poniesiona z budżetu państwa, nie wydatkowano żadnych środków z budżetu środków europejskich. W 2019 r. na pomoc społeczną przeznaczono 6,8% wydatków budżetu państwa, a wykonanych w budżetach wojewodów. Większość wydatków zrealizowano…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Przepraszam bardzo, że przerywam, ale niestety mamy tylko cztery sale przeznaczone do zdalnego prowadzenia Komisji. Mam prośbę, żeby pan nie powielał danych, które zostały już przedstawione, tylko proszę powiedzieć, czy opinia jest pozytywna, czy negatywna i pod jakim względem są uchybienia. Proszę o syntetyczną wypowiedź, bo mamy jeszcze trzy punkty do omówienia, a o godzinie 12.00 rozpoczyna się kolejne posiedzenie.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Wszędzie mamy pozytywne oceny, poza działem Rodzina. Nieprawidłowości w tym dziale dotyczyły między innymi opóźnień w zatwierdzaniu przez dysponenta części rozliczenia dotacji na realizację resortowego programu rozwoju instytucji i opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – „Maluch+" oraz na realizację zadań bieżących. Kontrole wykorzystania dotacji na realizację programu przeprowadzone w 35 jednostkach wykazały nieprawidłowości w 7 jednostkach. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na wykorzystanie dotacji z budżetu państwa zgodnie z przeznaczeniem i terminowym rozliczeniem przez wojewodów dotowanych zadań. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce zabrać głos? Nie słyszę zgłoszeń. Zatem, czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetu? Nie słyszę. Uznaję, że Komisja zaopiniowała pozytywnie część budżetową 83 i 85.

Przechodzimy do kolejnego punktu, tj. planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Tę część działu referuje pan Tomasz Maruszewski zastępca prezesa PFRON. Jeśli mogę zasugerować, wszyscy posłowie mają wersję elektroniczną i papierową, więc bardzo proszę, żeby sprawozdanie było przekazane w sposób syntetyczny.

Zastępca prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jak powiedziała pani przewodnicząca, sprawozdanie rzeczowo-finansowe wykonania naszego planu zawiera 158 stron ze wszystkimi załącznikami, zatem mam nadzieję, że jest ono przejrzyste i zrozumiałe dla wszystkich państwa. Powiem syntetycznie, jak sugeruje pani przewodnicząca. Przychody zostały zrealizowane w wysokości 5 822 003 tys. zł, co stanowiło prawie 7,8% w stosunku do planu i ponad 9,2% w stosunku do wykonania za rok 2018. Najistotniej-

szą pozycją po stronie przychodowej są wpłaty uiszczane przez pracodawców niespełniających warunków wynikających z ustawy o rehabilitacji, czyli nieprzekraczających wskaźnika 6% w przypadku, gdy zatrudniają przynajmniej 25 pracowników. Te wpłaty, podobnie jak w przypadku innych omawianych części, były wysokie w roku 2019. Wzrost spowodowany był przede wszystkim dobrą sytuacją gospodarczą i wzrostem przeciętnego wynagrodzenia, od którego są naliczane te wpłaty. One wyniosły 4 736 555 tys. zł, tj. prawie 8% więcej niż planowane i ponad 10% więcej niż wykonane w roku 2018.

Następną pozycją po stronie przychodowej jest dotacja z budżetu państwa. Dotacja została przyznana na poziomie 746 745 tys. zł i wykonana w 99,48%. Dotacja została skierowana przede wszystkim na realizację dwóch zadań, czyli dofinansowanie do wynagradzania z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych i zrekompensowanie gminom utraty dochodów z tytułu zastosowanych ulg w stosunku do zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej. Oczywiście, po stronie przychodowej mamy również pozycję „pozostałe przychody", które zostały wykonane w wysokości 327 435 tys. zł, co stanowiło ponad 28% więcej niż planowane i ponad 35% więcej niż wykonane w roku 2018.

Przechodząc do strony wydatkowej, trzeba powiedzieć, że wydatki zostały zrealizowane na poziomie 5 397 468 tys. zł, co stanowiło prawie 97,6% planu i ponad 105%, jeśli chodzi o wykonanie w roku 2018. Najistotniejszą pozycją wydatkową jest dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Zostało to zrealizowane na poziomie 3 263 418 tys. zł, tj. w wysokości 98,27% zaplanowanych wydatków. Następną pozycją są środki przekazane według algorytmu dla realizacji zadań w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych przez samorządy wojewódzkie i powiatowe. Realizacja nastąpiła w wysokości 1 084 294 tys. zł, co stanowiło prawie 4% więcej niż zakładał plan i ponad 12,5% więcej w stosunku do roku 2018. Następne istotne pozycje w ramach wydatków to wykonanie programów zatwierdzonych przez radę nadzorczą. Tutaj realizacja jest mniejsza w stosunku do planu, gdyż wynosi 187 779 tys. zł, ale trzeba powiedzieć, że ta kwota jest ponad 50% większa niż wykonanie z roku 2018. Następna pozycja to realizacja zadań zlecanych przez organizacje społeczne, tzw. NGO i tutaj mamy realizację w wysokości 279 569 tys. zł, co stanowi ponad 13% wykonania planu i ponad 16,5% więcej niż w roku 2018. Biorąc pod uwagę realizację przychodów i wydatków, trzeba powiedzieć, że stan funduszu na koniec roku 2019 wyniósł 1 135 000 tys. zł, w tym środki pieniężne w wysokości 938 556 tys. zł oraz depozyty terminowe u ministra finansów – 800 000 tys. zł. To wszystko w największym skrócie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Koreferat w tym zakresie przedstawi pan poseł Grzegorz Matusiak. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, realizacja planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2019 r. nie budzi zastrzeżeń. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2019 r. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś chce zabrać głos w tym temacie? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetu? Nie słyszę, zatem uznaję, że Komisja zaopiniowała pozytywnie sprawozdanie finansowe PFRON.

Przechodzimy do części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka, która powinna być rozpatrywana jako pierwsza. W imieniu Rzecznika Praw Dziecka referuje pan Ireneusz Maj. Czy możemy się połączyć? Panie dyrektorze, ponieważ mamy bardzo duże opóźnienie, prosimy przedstawić tylko najważniejsze wartości. Ma pan jedną minutę.

Dyrektor do spraw Edukacji i Wychowania w Biurze Rzecznika Praw Dziecka Ireneusz Maj:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, na początku chcę przeprosić za nieobecność pana ministra Pawlaka. Niestety, nagły wyjazd służbowy uniemożliwił mu udział w posiedzeniu dzisiejszej Komisji. Przedstawię szybko dochody i wydatki. Dochody w części 14 budżetu państwa na 2019 r. zaplanowano na poziomie 2 tys. zł. W 2019 r. zrealizowano dochody w kwocie 26 tys. zł, to znaczy były wyższe o 23,5 tys. zł od planowanej kwoty w ustawie budżetowej na rok 2019. Z kolei wydatki Rzecznika Praw Dziecka w 2019 r. realizowane były w wysokości 11 585 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 116 tys. zł, tj. o 1,1%. Zrealizowane bieżące wydatki w 2019 r. wynosiły 11 342 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach i w stosunku do 2018 r. (11 262 tys. zł) były wyższe o 80 tys. zł, tj. o 0,69%. W tej grupie wydatków 47,75% stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, a 52,25% to były rzeczowe wydatki. To są najważniejsze informacje, zgodnie ze wskazaniem o syntetyczne omówienie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Koreferat w tym zakresie ma pan poseł Leszek Dobrzyński. Bardzo proszę o krótkie sprawozdanie. Wszyscy mamy w wersji papierowej i elektronicznej, dlatego proszę o krótkie zreferowanie.

Poseł Leszek Dobrzyński (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, stwierdzam, że wykonanie budżetu przez Rzecznika Praw Dziecka za rok 2019 nie budzi zastrzeżeń, a w części dochodów i ich podniesienia o ponad 1000% budzi wręcz entuzjazm i zachętę dla wszystkich innych urzędów naszego państwa. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zrealizowane w 2019 r. wydatki w części 14 zostały poniesione na cele służące realizacji zadań Rzecznika Praw Dziecka, a stwierdzone nieprawidłowości polegały na przekroczeniu planu finansowego wydatków obowiązującego w dacie ich poniesienia oraz udzielaniu zamówień publicznych z pominięciem lub niezgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych lub postanowieniami regulaminu udzielania zamówień publicznych. Reasumując, ustalenia kontroli wskazują na potrzebę zwiększenia nadzoru Rzecznika Praw Dziecka nad realizacją budżetu, w tym nad prawidłowością udzielania zamówień publicznych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś chce zabrać głos w tym temacie? Bardzo proszę, pan poseł Grzegorz Braun.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Chcę wrócić do sprawy, od której zacząłem dzisiejsze nasze posiedzenie. Przypominam, rok temu, 18 czerwca w Polsce miało miejsce precedensowy…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, to jest sprawozdanie z wykonania planu finansowego. Bardzo proszę, aby pan mówił do rzeczy. Mam możliwość, żeby poprosić o mówienie na temat. Również mogę opowiadać o różnych istotnych sprawach, ale bardzo proszę, aby pan poseł mówił w temacie.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Pani przewodnicząca, udzieliła mi pani głosu, bardzo proszę, mówimy o Rzeczniku Praw Dziecka…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

O finansach w tej instytucji.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Właśnie o finansach mówimy. Pani przewodnicząca zechce powstrzymać się od recenzowania wystąpień, które jeszcze nie zostały wygłoszone. Dobrze, pani przewodnicząca? Chwilę cierpliwości. Rok temu miał miejsce precedensowy przypadek zbrodni nieukaranej na polskim dziecku, które wbrew woli rodziców zostało pozbawione opieki, przy czym uciekano się do matactwa organizując rzekome konsylium lekarskie, prawdopodobnie w czasie, kiedy dziecko już nie żyło. Pytanie jest następujące: jeśli mówimy o finansowaniu Rzecznika Praw Dziecka, jaki byłby katalog czynności lub zaniechań ze strony Rzecznika Praw Dziecka w sprawie Szymona zmarłego 18 czerwca 2019 r. w jednym z warszawskich szpitali dziecięcych? Chodzi o katalog czynności i zaniechań. Bardzo proszę. Jak pan rzecznik wycenia ten przypadek, tj. wartość życia ludzkiego?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Wartość życia ludzkiego jest bezcenna. Panie pośle, powiedziałam, że zajmiemy się tym tematem, natomiast w tym momencie rozpatrujemy wykonanie budżetu, spraw finansowych za rok 2019. Rozumiem, że pan chce zaistnieć, ma pan zdolności aktorskie, ponieważ jesteśmy oglądani online, dlatego prosiłam o pytania dotyczące sprawozdania z wykonania budżetu Rzecznika Praw Dziecka. Ponieważ Rzecznik Praw Dziecka nie jest obecny, walczy o byt innego dziecka, i w zastępstwie przygotowane wystąpienie odczytał pan dyrektor, zatem jeśli pan podtrzymuje to pytanie, zapewne dostanie pan odpowiedź na piśmie.

Poseł Grzegorz Braun (Konfederacja):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Podtrzymuję to pytanie i za pani pośrednictwem proszę, żeby pan rzecznik zechciał odpowiedzieć na piśmie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pan dyrektor zanotował pytanie i poprosimy pana rzecznika, żeby na nie odpowiedział.

Jeszcze pani przewodnicząca Okła-Drewnowicz, bardzo proszę.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Usłyszeliśmy od przedstawiciela NIK, że wydatkowanie środków finansowych miało miejsce tak naprawdę z pominięciem ustawy o zamówieniach publicznych. W związku z tym, chcę dopytać, jakie były nadużycia, czego dotyczyły te wydatki? Wiemy, że w 2019 r. Rzecznik Praw Dziecka miał dużo więcej pieniędzy niż jego poprzednik. Dziwnie się składa, ale fakt posiadania większej sumy pieniędzy budżetowych nie oznacza zwolnienia z zasady gospodarności. Bardzo proszę o informację, czego dotyczyły wydatki, które powinny być zakwalifikowane do trybu o zamówieniach publicznych?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę o odpowiedź.

P.o. dyrektora w NIK Dariusz Rogowski:

Z pominięciem przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych zostało udzielone zamówienie na obsługę informatyczną Biura RPD oraz nie oszacowano jego wartości. Chodzi o wydatkowanie kwoty 81 tys. zł. Wartość netto umowy wyniosła 132 tys. zł. Również dokonano zamówienia publicznego na przeprowadzenie audytu wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych (chodzi o kwotę 120 tys. zł) i udzielono trzech zamówień niezgodnie z regulaminem udzielania zamówień publicznych – chodzi o usługi, dostawy energii cieplnej, porządkowanie dokumentów i archiwizacji, dostęp do systemu informacji prawnej. Łącznie wydatkowano 105 tys. zł. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję za odpowiedź. Czy jest sprzeciw…? Jest sprzeciw, wobec tego będziemy głosowali. Czy wszyscy państwo są zalogowani? Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Bardzo proszę o podanie wyników.

Głosowało 31 posłów: za było 16, przeciw 13, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Zatem budżet Rzecznika Praw Dziecka został pozytywnie zaopiniowany. Dziękuję.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy upoważnionego do reprezentowania naszej Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję pana Roberta Warwasa. Czy pan poseł zgadza się?

Poseł Robert Warwas (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec tej kandydatury? Nie słyszę, zatem uznaję, że dokonaliśmy wyboru posła do reprezentowania naszej Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Zakończyliśmy rozpatrywanie pierwszego punktu dzisiejszego posiedzenia. Przechodzimy do rozpatrzenia propozycji tematów kontroli do planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na rok 2021. Z taką prośbą została państwu wysłana informacja mailowa. Wpłynęły tematy od członków Komisji, którzy chcieli, aby NIK zajęła się nimi w 2021 r. Pierwszy temat to: „Kompleksowa kontrola funkcjonowania domów pomocy społecznej z terenów województwa lubelskiego, zachodnio-pomorskiego, małopolskiego i mazowieckiego”. Cel kontroli – ocena usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających mieszkańców oraz stanu zatrudnienia w świetle ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia ministra rodziny, pracy i polityki społecznej w sprawie domów pomocy społecznej. Drugi temat: „Funkcjonowanie asystentów rodziny w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”. Cel kontroli – ocena funkcjonowania asystentów rodziny ze szczególnym uwzględnieniem wykonania postępowań sądów o przydzieleniu rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, asystenta oraz ocena efektów podejmowanych działań. Członkowie Komisji przychylają się do tych dwóch tematów. Wysłała je pani poseł Beata Strzałka. Mamy również dwa tematy przysłane przez panią poseł Magdalenę Biejat. Nie wiem, czy pani poseł się zgłasza? Nie słyszymy, zatem odczytam: „Wykonanie zadań kontrolnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wobec płatników składek na ubezpieczenie społeczne”. Uzasadnienie – ZUS na mocy art. 68 ust. 1, art. 83 ust. 1 i art. 86 ust. 2 ustawy posiada spore kompetencje kontrolne w stosunku do płatników składek, może weryfikować umowę o pracę w zakresie warunków formalnych, ale także faktycznego wykonywania obowiązków pracowniczych. Z drugiej strony ZUS może także samodzielnie ustalać tytuł do ubezpieczeń, np. w przypadku, kiedy została zawarta umowa o dzieło, a w trakcie kontroli okazuje się, że wykonywana jest faktycznie umowa świadczenia usług albo praca. Drugi temat: „Praca socjalna w ośrodkach realizujących projekt współfinansowany ze środków EFS w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 2.5”. Uzasadnienie – Proponuję kontrolę na temat, jak realizowana jest praca socjalna w tych ośrodkach, które realizowały projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 2.5, skuteczna pomoc społeczna, gdzie nastąpiło rozdzielenie pracy socjalnej od postępowań administracyjnych, czy faktycznie jest realizowane rozdzielenie, jak wykorzystano przyznane środki? To są cztery propozycje, będące również tematami naszej Komisji, które będziemy kierowali do dalszego procedowania.

Czy jest sprzeciw wobec powyższych tematów? Nie słyszę. Zatem informuję, że na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. Informuję również, że zgodnie z uchwałą Sejmu RP z dnia 26 marca br. w sprawie zmiany regulaminu Sejmu, urzędowym stwierdzeniem przebiegu obrad z posiedzenia Komisji odbytego z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiającym porozumiewanie się na odległość, jest zapis audiowizualny. Bardzo dziękuję.

Chcę jeszcze poinformować członków Komisji, że dzisiaj o godzinie 18.00 odbędzie się posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.